

Trimesteriële indicatoren van de Arbeidsmarkt

Situatie op 31 maart 2022

‘Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt’ is een publicatie uitgegeven door de RVA:
Keizerslaan 7
1000 Brussel
Tel. 02 515 44 35
Fax 02 515 44 54

Verantwoordelijke uitgever:
Jean-Marc Vandenberghe.

Verantwoordelijke publicatie:
Hugo Boonaert,
Janick Pirard.

Hoofdredacteur:
Michiel Segaert.

Redactie:
Hilde Geeraers,
Brendan Verdonck,
Leen Vranckx,
David Sauwens,
Sébastien Malevez,
Jochen Vandekerckhove,
Jonathan Godfroid,
Nathalie Nuyts,
Georges Martens,
Sébastien Votquenne.

Hebben ook meegewerkt aan dit nummer:
Béatrice Depas,
Carline Saucez,
Marie-Paule Vandendeurpel,
Martine Vereeken,
Françoise Cassiman,
Rita Van Dessel.

Vormgeving:
Grafische Dienst –
directie Communicatie

Drukwerk:
dienst Drukkerij -
directie Communicatie

De gedeeltelijke of volledige overname van de teksten is slechts toegestaan mits schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 2952-6590 (print)
ISSN 2952-6604 (online)

Woord vooraf

De RVA publiceert op regelmatige basis zijn voornaamste statistieken. Maandelijks verschijnen uitgebreide gegevenstabellen over de belangrijkste RVA-opdrachten op de website. Daarnaast wordt een beknopt commentaar gepubliceerd over de evolutie van de vergoede werkloosheid op basis van de betaalstatistieken van de werkloosheidsuitkeringen en over de evolutie van de werkonderbrekingen in het kader van tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematisch verlof. Ook stelt de RVA elk jaar een gedetailleerd jaarverslag op. Naast een activiteitenverslag omvat dit een uitgebreid statistisch volume waarin alle stelsels die onder de RVA-opdrachten vallen (tijdelijke en volledige werkloosheid, loopbaanonderbreking en tijdskrediet...) worden toegelicht.

Deze publicatie, de 'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt', bevat dan weer de recentste trimestriële gegevens over die RVA-opdrachten. Door driemaandelijks gegevens te publiceren, kan de RVA de tendensen in deze stelsels en in de ruimere context van de arbeidsmarkt sneller opsporen dan in het jaarverslag. Tegelijk wordt de impact verzacht van bepaalde seizoensgebonden of technische effecten die een maandelijkse statistiek kunnen beïnvloeden.

De structuur van deze publicatie is in grote lijnen gebaseerd op de reglementaire indeling van de diverse RVA-opdrachten (hoofdstukken 2 tot 6), die ook aan de basis ligt van de indeling van de RVA-website en de daar beschikbare statistieken. Om deze trimestriële indicatoren te kaderen in een ruimere context, wordt er eerst een hoofdstuk gewijd aan een aantal bijkomende conjuncturele indicatoren uit externe bronnen (bv. de evolutie van de economische conjunctuur, het aantal werkaanbiedingen, de uitzendarbeid...). De publicatie voorziet ook een synthetisch overzicht van de evolutie van de behandelde RVA-opdrachten en een aantal elementen voor een internationale vergelijking.

Waar mogelijk wordt voor de weergave van de gegevens telkens gekozen voor een reeks die 5 jaar teruggaat. De gegevensweergave in de hoofdstukken wordt beperkt tot een vergelijking van het recentste trimester en de daarmee overeenstemmende trimesters van de besproken periode. Dit heeft als voordeel dat de analyses kunnen worden losgekoppeld van eventuele seizoenseffecten. Om voor de beschouwde periode wel een volledige, doorlopende gegevensreeks te kunnen voorzien van de behandelde materies, wordt aansluitend op deze publicatie een uitgebreide statistische bijlage gepubliceerd.

Het spreekt voor zich dat de RVA, naast deze periodieke publicaties, studies over specifieke thema's zal blijven voorzien op zijn website ter aanvulling van de bijdrage van de RVA aan de analyse en de vooruitgang van onze arbeidsmarkt.

JEAN-MARC VANDENBERGH

ADMINISTRATEUR-GENERAAL

Inhoudstafel

Woord vooraf.....	3
1 Conjuncturele context	7
2 Tijdelijke werkloosheid	11
2.1 Tijdelijke werkloosheid volgens gewest (in fysieke eenheden).....	11
2.2 Tijdelijke werkloosheid volgens gewest (in budgettaire eenheden)	13
2.3 Volgens reden van tijdelijke werkloosheid (in vergoede dagen).....	14
2.4 Volgens bedrijfstak (in budgettaire eenheden)	16
3 Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen	17
3.1 Inleiding	17
3.2 Evolutie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ).....	19
3.3 Evolutie van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-NWZ)..	26
3.4 Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid	28
4 Deeltijdse werknemers.....	35
4.1 Volgens stelsel	35
4.2 Volgens gewest	37
4.3 Volgens geslacht	38
4.4 Volgens leeftijdsklasse	39
5 Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen.....	41
5.1 Inleiding: gevolgen van de Zesde Staatshervorming	41
5.2 Werk- en activeringsmaatregelen.....	44
5.3 Vrijstellingen	46
6 Tijdskrediet, thematisch verlof, loopbaanonderbreking.....	47
6.1 Algemene evolutie	47
6.2 Tijdskrediet	50
6.3 Thematische verloven.....	52
6.4 Loopbaanonderbreking.....	54
6.5 Verdeling van alle onderbrekingsstelsels samen volgens motief	56

7	Algemeen overzicht	59
8	Internationale vergelijking.....	61
8.1	Werkloosheidsgraad	61
8.2	Werkgelegenheidsgraad	63
8.3	Inactiviteitsgraad	64

Conjuncturele context

Het jaar 2022 ving aan met goede vooruitzichten in het licht van een tempering van de gevolgen van de coronacrisis. Na enige tijd werden echter de gevolgen zichtbaar van het conflict in Oekraïne en de energiecrisis.

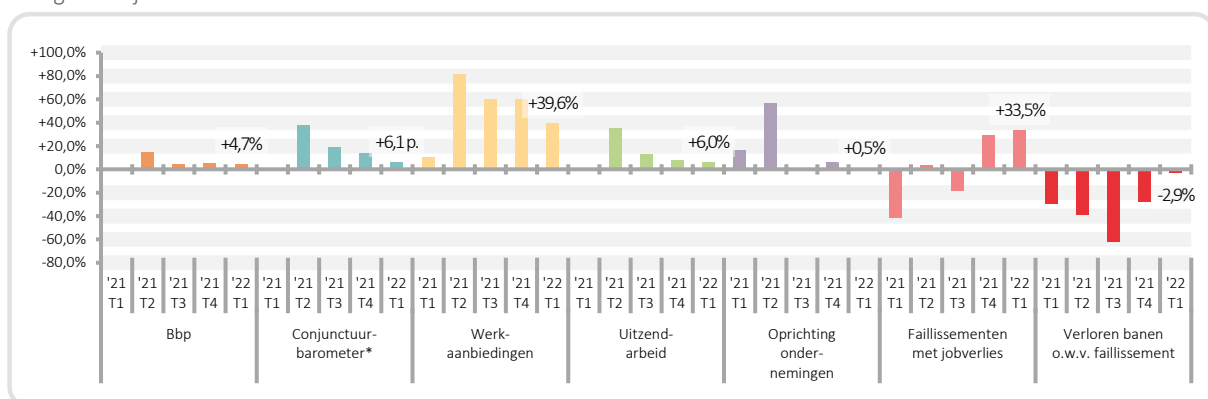
Wat de gezondheids crisis betreft, lijkt de remissiefase inderdaad door te gaan; wat betreft het conflict in Oekraïne en de economische impact ervan, is het eind maart 2022 te vroeg om de gevolgen te beoordelen. In het eerste kwartaal van 2022 weerspiegelen de economische indicatoren voornamelijk de onverwachte stijgende curve, die al in de loop van 2021 werd waargenomen. Op een maandelijks vergrootglas komen sommige cijfers echter tot rust in maart, misschien om de moeilijkheden aan te kondigen die verband houden met de Oekraïense crisis en de stijgende energiekosten.

Tabel 1
Conjuncturele indicatoren

T1	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2018	108.307	+1,3	100.471	659.438	9.192	997	6.412	2.226
2019	110.567	-1,3	103.975	646.510	10.110	896	6.968	1.618
2020	109.020	-5,2	94.285	576.066	11.405	948	6.484	528
2021	108.967	-4,3	104.251	575.667	13.244	555	4.557	1.897
2022	114.054	+1,8	145.535	610.088	13.305	741	4.427	589
Evol. 2018- 2022	+ 5,3%	+0,5 p.	+ 44,9%	- 7,5%	+ 44,7%	- 25,7%	- 31,0%	- 73,5%

	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2018	100	+0,0 p.	100	100	100	100	100	100
2019	102	-2,6 p.	103	98	110	90	109	73
2020	101	-6,5 p.	94	87	124	95	101	24
2021	101	-5,6 p.	104	87	144	56	71	85
2022	105	+0,5 p.	145	93	145	74	69	26

Grafiek 1
Variatie t.o.v. het overeenkomstige trimester van het
voorgaande jaar¹

Bronnen: NBB - bbp in miljoenen kettingeuro's - referentiejaar 2015 - van seizoenschommelingen en kalendereffecten gezuiverde gegevens + perscommuniqué - INR - Flash estimate en kwartaalrekeningen (meest recente trimester); maandelijkse conjunctuurenquête bij de ondernemingen - seizoengezuiverde gegevens (maandgemiddelde op jaarbasis); VDAB, FOREM, Actiris, ADG - Door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling ontvangen werkaanbiedingen uit het normale economische circuit, met uitzondering van uitzendarbeid en uitwisseling van aanbiedingen tussen de gewestelijke diensten; Federgon - Uitzendarbeid: Jaarlijkse groei + Raming van het gemiddeld aantal gepresteerde uren uitzendarbeid per dag - berekening RVA; FOD Economie - Oprichting van ondernemingen in de profitsector; Fonds tot vergoeding van de in geval van Sluiting van Ondernemingen ontslagen werknemers (RVA); FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Collectieve ontslagen (lange reeks)

* Omwille van zijn aard, wordt de evolutie van de conjunctuurbarometer uitgedrukt in punten i.p.v. percentages.

¹ Vanwege de grote variaties werden het aantal werknemers betrokken bij aankondiging van een collectief ontslag niet opgenomen in deze visuele weergave.

Tabel 2
Evolutie van het bbp

	Bbp in miljoenen kettingeuro's	Evolutie
2018	436.614	+1,8%
2019	446.000	+2,1%
2020	420.758	-5,7%
2021	446.643	+6,2%
2022*	456.023	+2,1%
	464.955	+4,1%
2023*	462.407	+1,4%
	481.694	+3,6%

* Vooruitzichten gebaseerd op de Economische Begroting van het Federaal Planbureau, Economische projecties en Belgian Prime News van de Nationale Bank, Regards économiques van IRES, World Economic Outlook van het IMF, Economic forecasts van de Europese Commissie en de Belgium Economic Forecast van de OESO. De tabel geeft de minimale en de maximale geraamde groei weer op basis van die diverse vooruitzichten.

Zwaar getroffen door de coronacrisis en met een recordrecessie in het tweede kwartaal van 2020 (-11,8%), groeide het bbp opnieuw in 2021 en dit sneller dan verwacht. Met een groei van +6,1% voor het gehele jaar, was het bbp ongeveer terug op het niveau van voor de crisis. In het eerste kwartaal van 2022 boekte het bbp een lichte stijging van 0,3%, vergeleken met 0,4% in het voorgaande kwartaal, wat wijst op een licht opwaartse curve, vergelijkbaar met de curve sinds 2013 voorafgaand aan de coronacrisis.

De prognoses voor 2022 en 2023 zijn nog onzeker. Alle geraadpleegde agentschappen blijven groei aankondigen voor de twee jaar, maar hebben de progressie naar beneden bijgesteld in vergelijking met hun schattingen voor het vierde kwartaal van 2021: tussen 2,1 en 4,1% voor 2022 en van 1,4 tot 3,6% voor 2023.

De conjunctuurbarometer, die -36 punten liet noteren op het hoogtepunt van de coronacrisis, vertoont sinds april 2021 weer gunstige waarden met een gemiddelde van +6 punten. In het eerste kwartaal van 2022 wees de trend opnieuw op een zekere voorzichtigheid: hoewel nog steeds positief in januari en februari, naderde de barometer de 0 in maart (+0,4), waarschijnlijk onder invloed van de beginnende Oekraïne-crisis.

Deze invloed lijkt nog niet zichtbaar in de werkgelegenheidscijfers die, op het elan van 2021, blijven stijgen: 145.535 vacatures op de markt in Q1 2022, d.w.z. 45% meer dan in Q1 2018. Een bijna identieke stijging is zichtbaar aan de kant van nieuwe bedrijven en vertegenwoordigt, met 13.305 opgerichte bedrijven, een ongekende piek in de afgelopen vijftien jaar. Alleen het aantal gepresteerde uren uitzendarbeid trekt minder snel aan: hoewel deze nog steeds vordert (+6%), heeft deze de beroepsbevolking nog niet bereikt vóór de coronacrisis: 610.088 in Q1 2022 tegen 659.438 in Q1 2018.

Het aantal faillissementen met banenverlies laat een stijging zien ten opzichte van Q1 2021 (+33,5%), maar men mag niet vergeten dat een moratorium het faillissementsproces heeft opgeschort tot eind januari 2021. In vergelijking met de resultaten van 2018 zijn de huidige waarden in feite positief, vooral omdat het aantal werknemers dat door deze faillissementen wordt getroffen aan het afnemen is. Evenzo is het aantal collectieve ontslagen zeer sterk gedaald en ligt het bijna weer op het niveau van Q1 2020.

2

Tijdelijke werkloosheid

2.1

Tijdelijke werkloosheid volgens gewest (in fysieke eenheden)²

Tabel 3

Evolutie van de tijdelijk werklozen volgens gewest in fysieke eenheden

T1	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2018	84.975	45.724	6.132	136.831	100	100	100	100
2019	85.661	45.802	5.568	137.030	101	100	91	100
2020	185.449	94.108	18.596	298.153	218	206	303	218
2021	275.797	135.705	42.875	454.376	325	297	699	332
2022	163.524	84.994	23.482	272.000	192	186	383	199
Evol. 2018-2022	+ 92,4%	+ 85,9%	+ 283,0%	+ 98,8%				

² Voor tijdelijke werkloosheid worden in principe de gegevens na verificatie gebruikt. Die zijn slechts beschikbaar met een vertraging van ca. 6 maanden. Voor de meest recente periode worden dan ook gegevens vóór verificatie gebruikt.

Na meer dan een jaar is de coronacrisis nog niet voorbij. Dat merken we ook aan de cijfers betreffende de tijdelijke werkloosheid. In T1 2022 ligt het aantal tijdelijk werklozen nog steeds erg hoog: 272.000 fysieke eenheden. Dat aantal bevat naast de tijdelijke werkloosheid ingevolge het coronavirus ook andere types, zoals bv. slecht weer.

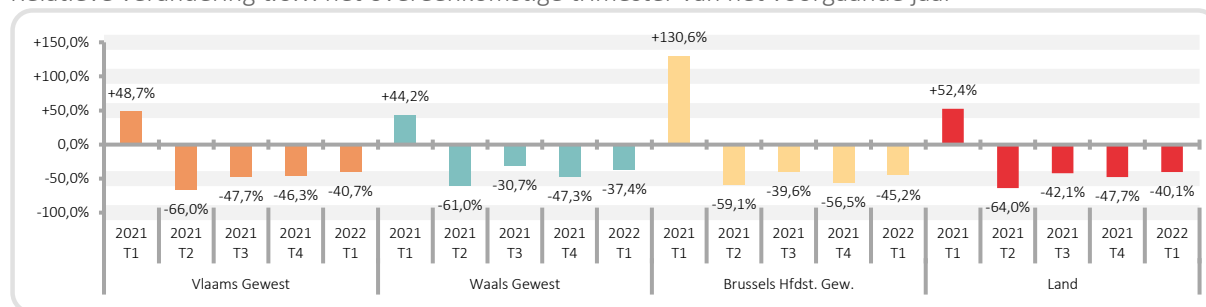
Meer informatie en details betreffende de tijdelijke werkloosheid ingevolge de coronapandemie vindt u in het hoofdstuk 1 van het Jaarverslag 2021 op de website van de RVA, en in de tweewekelijkse analytische nota die door de werkgroep Sociale Impact Covid-19 gepubliceerd wordt op hun site via deze link: <https://socialsecurity.belgium.be/nl/sociaal-beleid-mee-vorm-geven/sociale-impact-covid-19>

Specifieke cijfers over tijdelijke werkloosheid ingevolge de coronacrisis kunt u nog steeds terugvinden op onze website

<https://www.rva.be/nl/documentatie/statistiek/tijdelijke-werkloosheid-wegens-overmacht-crisis>.³

Grafiek 2

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Als gevolg van de coronacrisis is in T1 2022 de tijdelijke werkloosheid in fysieke eenheden nog steeds erg hoog, maar zien we toch een daling met 40,1% in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. De daling is zichtbaar in de drie gewesten: -40,7% in het Vlaams Gewest, -37,4% in het Waals Gewest, en -45,2% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

³ Op de website hanteren we voortaan de term “tijdelijke werkloosheid wegens overmacht crisis” in plaats van “tijdelijke werkloosheid wegens coronavirus COVID-19”. Dat komt omdat men de vereenvoudigde procedure tijdelijke werkloosheid wegens overmacht “corona” niet alleen in het kader van de pandemie mag volgen, maar ook in het kader van de overstromingen tijdens de zomer van 2021, en van het conflict tussen Rusland en Oekraïne. Statistisch kan men de redden corona, overstromingen of het conflict tussen Rusland en Oekraïne echter niet éénduidig van elkaar onderscheiden.

2.2

Tijdelijke werkloosheid volgens gewest (in budgettaire eenheden)

Tabel 4

Evolutie van de tijdelijk werklozen volgens gewest in budgettaire eenheden

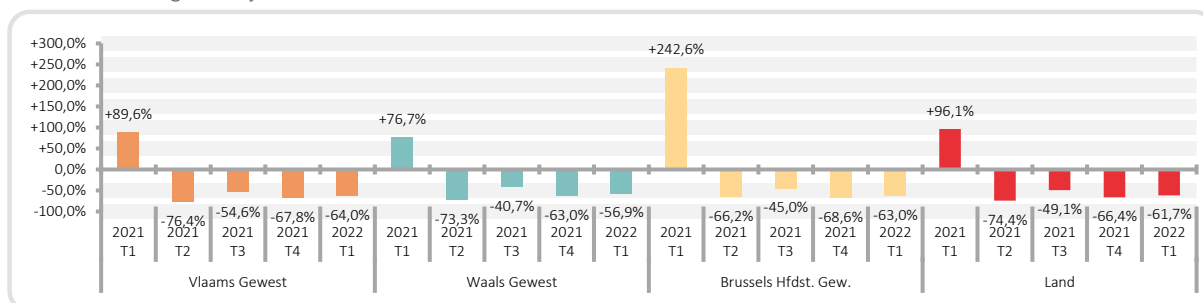
T1	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2018	16.996	13.560	1.413	31.969	100	100	100	100
2019	16.589	12.381	1.262	30.232	98	91	89	95
2020	52.155	30.643	6.369	89.166	307	226	451	279
2021	98.875	54.144	21.821	174.840	582	399	1545	547
2022	35.549	23.341	8.082	66.972	209	172	572	209
Evol. 2018-2022	+ 109,2%	+ 72,1%	+ 472,1%	+ 109,5%				

Omdat tijdelijk werklozen over het algemeen geen volledige maand uitkeringen ontvangen, is het aangewezen om de omvang van de tijdelijke werkloosheid ook uit te drukken in voltijdse equivalenten, de zogenaamde budgettaire eenheden.⁴ Deze weergave biedt een aanvulling en nuancering van de evolutie in fysieke eenheden.

In vergelijking met T1 2021 is de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden in T1 2022 met 61,7% gedaald, tegenover een daling van 40,1% in fysieke eenheden. Dit betekent dat het gemiddeld aantal vergoede dagen per betaling gedaald is t.o.v. die van vorig jaar (29,6 dagen in T1 2021 t.o.v. 18,9 dagen in T1 2022).

Grafiek 3

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

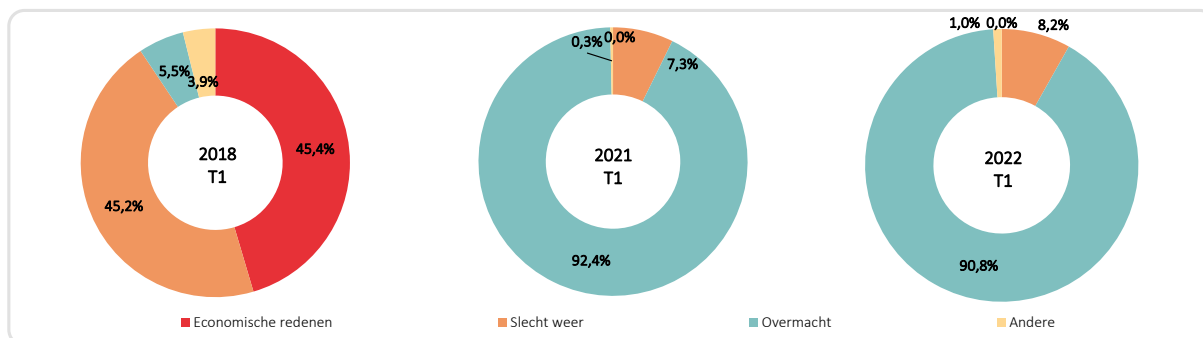
⁴ D.i. het aantal vergoede dagen gedeeld door het aantal vergoedbare dagen van de referentemaand (d.i. alle dagen uitgezonderd de zondagen). Zie ook de RVA-website voor verdere informatie over de statistische eenheden.

2.3

Volgens reden van tijdelijke werkloosheid (in vergoede dagen)

Grafiek 4

Verdeling van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden

Tijdelijke werkloosheid wordt in normale omstandigheden vooral omwille van economische redenen toegekend. Tijdens de coronacrisis werd echter beslist de administratieve formaliteiten zoveel mogelijk te beperken om zo een snelle betaling mogelijk te maken. Hierdoor konden de werkgevers alle vormen van tijdelijke werkloosheid onmiddellijk aangeven als overmacht. Na een initiële verbetering werd voor de maand september 2020 die versoepeling enkel nog toegestaan voor de zgn. “hard getroffen sectoren”. Toen duidelijk werd dat de crisis nog niet voorbij was, werd de versoepeling opnieuw ingevoerd vanaf oktober 2020. In maart 2022 besloot de regering de vereenvoudigde procedure voor tijdelijke werkloosheid te verlengen voor de periode van 01.04.2022 tot en met 30.06.2022.

Statistisch hebben we – behalve voor de maand ⁵ september 2020 – tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen of schorsing bedienden ondergebracht bij de reden “overmacht”. Dat verklaart meteen waarom er in T1 2022 geen dagen voor economische reden of schorsing bedienden zijn.

Als we het geheel van economische redenen, schorsing bedienden en overmacht beschouwen, zien we in T1 2022 een daling met 62,3% tegenover T1 2021.

Het aantal dagen tijdelijke werkloosheid wegens slecht weer is in T1 2022 gedaald met 56,9% t.o.v. T1 2021.

Tabel 5

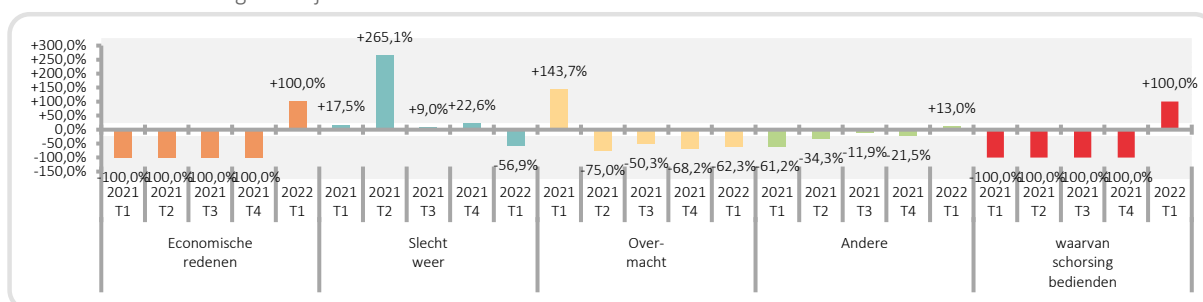
Evolutie van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden

⁵ Hier wordt de refertemaand bedoeld, d.i. de maand waarop de betaling betrekking heeft. De statistische publicatie zijn gebaseerd op betalingen die uitgevoerd werden tijdens indieningsmaanden. Statistisch worden voor elke indieningsmaand enkel de 4 recentste refertemaanden weerhouden.

T1	Economische redenen	Slecht weer	Over-macht	Andere	waarvan schorsing bedienden	Totaal	Economische redenen	Slecht weer	Over-macht	Andere	waarvan schorsing bedienden
2018	1.126.346	1.121.056	136.145	96.066	20.126	2.479.613	100	100	100	100	100
2019	1.141.571	1.013.902	126.472	90.563	17.408	2.372.507	101	90	93	94	86
2020	928.461	831.140	5.096.899	117.475	20.509	6.973.976	82	74	3.744	122	102
2021	0	976.900	12.420.824	45.525	0	13.443.249	0	87	9.123	47	0
2022	0	421.205	4.680.953	51.455	0	5.153.613	0	38	3.438	54	0
Evol. 2018-2022	- 100,0%	- 62,4%	+ 3338,2%	- 46,4%	- 100,0%	+ 107,8%					

Grafiek 5

Relatieve verandering van het aantal vergoede dagen volgens motief ten opzichte van het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

2.4

Volgens bedrijfstak (in budgettaire eenheden)⁶

Tabel 6

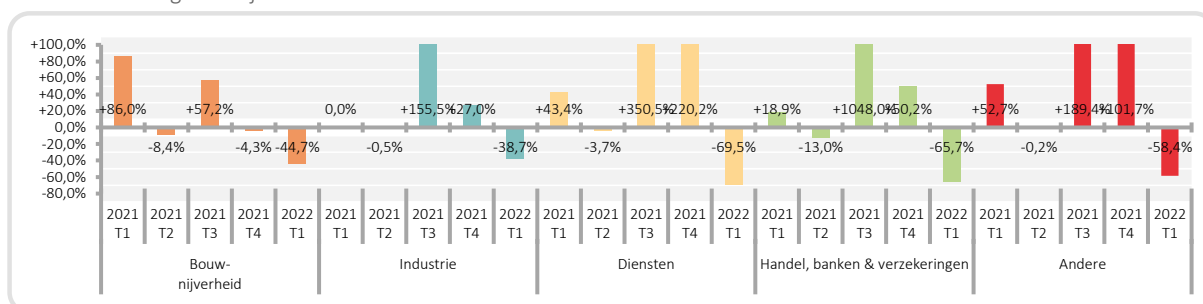
Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden volgens bedrijfstak

T1	Bouw- nijverheid	Industrie	Diensten	Handel, banken & verzekeringen	Andere	Bouw- nijverheid	Industrie	Diensten	Handel, banken & verzekeringen	Andere
2018	14.731	6.476	7.201	1.410	2.150	100	100	100	100	100
2019	13.487	6.442	6.931	1.226	2.146	92	99	96	87	100
2020	21.200	16.463	31.223	14.070	6.210	144	254	434	998	289
2021	20.278	20.907	99.988	21.138	12.528	138	323	1.389	1.500	583
2022	11.211	12.823	30.478	7.254	5.206	76	198	423	515	242
Evol. 2018- 2022	- 23,9%	+ 98,0%	+ 323,2%	+ 414,7%	+ 142,1%					

De algemene daling op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden in T1 2022 is merkbaar in alle bedrijfstakken.

Grafiek 6

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

⁶ Vanaf T3 2018 is de indeling volgens bedrijfstak conform de NACEBEL-indeling. Om de vergelijkbaarheid met het verleden te verzekeren, werd de volgende hergroepering toegepast:

- Diensten: administratieve en ondersteunende diensten; distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering; exploitatie van handel in onroerend goed; huishoudens als werkgever, niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik; informatie en communicatie, kunst, amusement en recreatie; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening; onderwijs; openbaar bestuur en defensie, verplichte sociale verzekeringen; overige diensten; verschaffen van accommodatie en maaltijden; en vrije beroepen en wetenschappelijke activiteiten;
- Handel, banken en verzekering: financiële activiteiten en verzekeringen; groot- en detailhandel, reparatie van auto's en motorfietsen.

Voor de overige twee grote sectoren was geen hergroepering nodig.

3

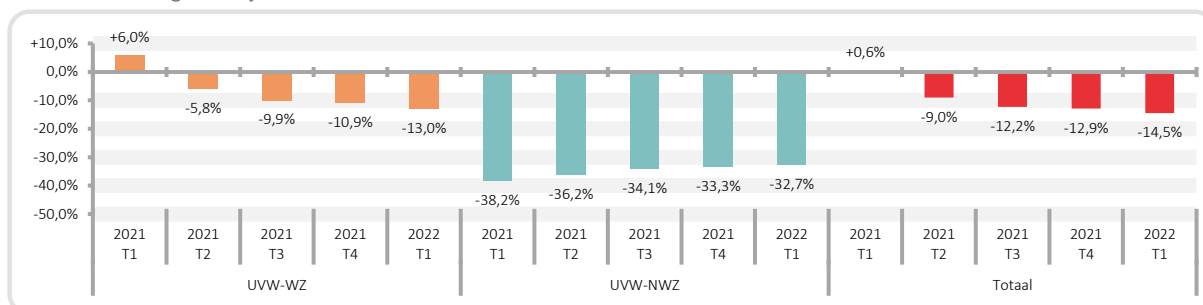
Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen

3.1 Inleiding

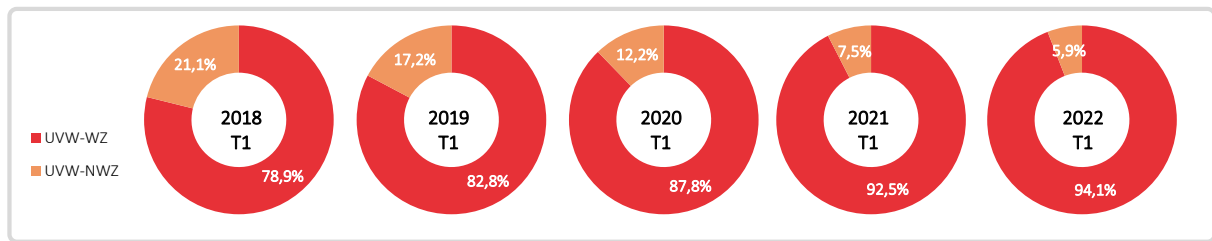
Tabel 7
Evolutie van de UVW (WZ + NWZ)

T1	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal
2018	369.026	98.745	467.771	100	100	100
2019	346.969	72.184	419.153	94	73	90
2020	330.910	46.107	377.016	90	47	81
2021	350.713	28.476	379.189	95	29	81
2022	305.116	19.175	324.292	83	19	69
Evol. 2018-2022	-17,3%	-80,6%	-30,7%			

Grafiek 7
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Grafiek 8
Verhouding van de UVW

De uitkeringsgerechtigde volledig werklozen omvatten zowel werkzoekenden (UVW-WZ) als niet-werkzoekenden (UVW-NWZ). Onder de werkzoekenden rekenen wij de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van studies, de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijdse arbeidsprestaties en de werkzoekende uitkeringsgerechtigden binnen het stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT) en vanaf oktober 2020 ontvangen de niet-toeleidbare werkzoekenden een beschermingsuitkering. De groep van de UVW-NWZ bestaat uit de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijds werk, de oudere vrijgestelde uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die zijn vrijgesteld van inschrijving als werkzoekende (IWZ) omwille van mantelzorg of moeilijkheden van sociale of familiale aard, en de SWT'ers die zijn vrijgesteld van IWZ.

Zowel de evolutie van de UVW-WZ als die van de UVW-NWZ worden beïnvloed door reglementaire wijzigingen wanneer die de voorwaarden om vrijgesteld te worden van IWZ verstrengen of versoepelen. Als gevolg van die bepalingen functioneren de UVW-WZ en de UVW-NWZ dan als communicerende vaten. Echter, de evolutie van de UVW-WZ (en in mindere mate van de UVW-NWZ) hangt ook in belangrijke mate af van de conjunctuur.

Het aantal niet-werkzoekenden neemt af met 32,7%, terwijl het aantal werkzoekenden afneemt met 13,0%. Hierdoor neemt het aandeel niet-werkzoekenden in het totaal van de UVW verder af (5,9% van de UVW in T1 2022 t.o.v. 21,1% in T1 2018). Het totale aantal UVW neemt af met 14,5% op jaarbasis.

3.2

Evolutie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ)

3.2.1

Volgens stelsel

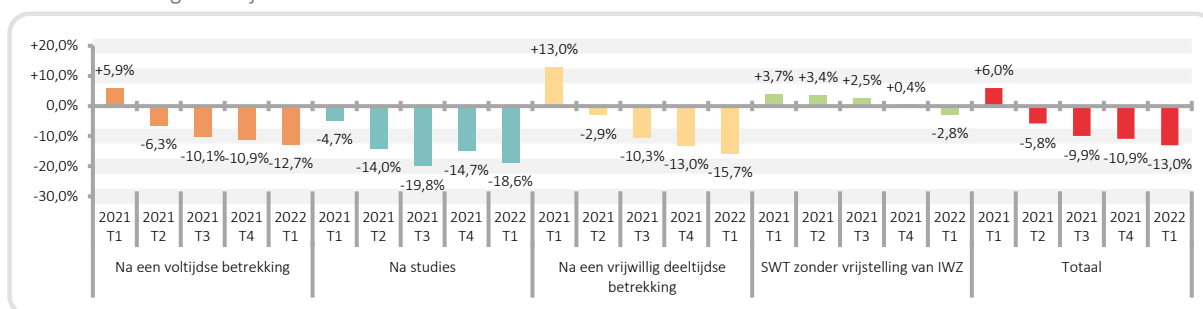
Tabel 8

Evolutie van de UVW-WZ volgens stelsel

T1	Na een voltijdse betrekking	Na studies	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	SWT zonder vrijstelling van IWZ	Beschermings- uitkering	Totaal	Na een voltijdse betrekking	Na studies	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	SWT zonder vrijstelling van IWZ	Totaal
2018	298.966	40.673	21.072	8.314	0	369.026	100	100	100	100	100
2019	282.305	35.244	19.920	9.500	0	346.969	94	87	95	114	94
2020	270.648	30.749	18.939	10.574	0	330.910	91	76	90	127	90
2021	286.656	29.300	21.393	10.966	2.397	350.713	96	72	102	132	95
2022	250.282	23.858	18.038	10.664	2.274	305.116	84	59	86	128	83
Evol. 2018-2022	-16,3%	-41,3%	-14,4%	+28,3%	-	-17,3%					

Grafiek 9

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T1 2022 werden gemiddeld per maand 305.116 werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ) geteld, d.i. 45.596 of 13,0% minder dan in T1 2021.

Bij de grootste subgroep, de UVW-WZ op basis van voltijdse arbeidsprestaties, bedraagt de daling op jaarbasis 12,7%. Het aantal UVW-WZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking daalt met 15,7% op jaarbasis.

Het aantal SWT'ers zonder vrijstelling van inschrijving als werkzoekende neemt onder invloed van de ingeperkte vrijstellingsmogelijkheden (cf. infra) voor het eerst in meer dan 9 jaar af met 2,8% op jaarbasis tot 10.664 fysieke eenheden.

We noteren ook een daling bij de UVW-WZ toegelaten op basis van studies (-18,6% op jaarbasis of -41,3% t.o.v. 2018).

Naar aanleiding van de maatregelen in verband met het coronavirus werd besloten de duur van de inschakelingsuitkeringen, die normaal gesproken beperkt is tot drie jaar, te verlengen voor de periode april-september 2020. Deze periode is verlengd tot 30 september 2021. Er is geen verlenging wanneer het recht op inschakelingsuitkeringen al was beëindigd vóór 01.04.2020.

Ten slotte werd vanaf 1 oktober 2020 een nieuw statuut gecreëerd. Het gaat om de niet-toeleidbare werkzoekende: de werkzoekende die de bevoegde dienst voor arbeidsbemiddeling identificeert aan de hand van de internationaal erkende screeningstool ICF - International Classification of Functioning, Disability and Health - en erkent als iemand die te maken krijgt met een combinatie van psychologische, medische en sociale factoren die zijn gezondheid en/of zijn sociale of professionele integratie ernstig aantasten, waardoor hij niet in het normale economische circuit of in het kader van al dan niet bezoldigd aangepast of omkaderd werk kan werken.

Het statuut van niet-toeleidbare werkzoekende wordt toegekend voor een periode van twee jaar en is hernieuwbaar met een nieuwe evaluatie door de screeningstool ICF. In T1 2022 waren er gemiddeld per maand 2.274 niet-toeleidbare uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die een beschermingsuitkering ontvingen.

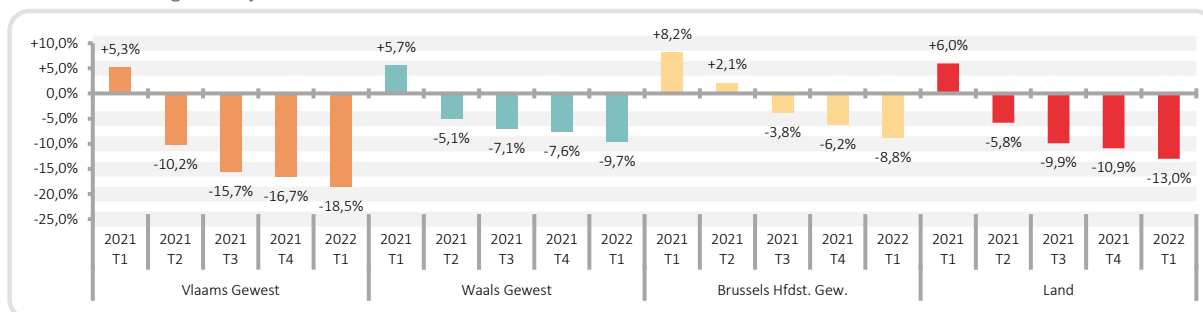
3.2.2

Volgens gewest

Tabel 9
Evolutie van de UVW-WZ volgens gewest

T1	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2018	153.943	149.964	65.119	369.026	100	100	100	100
2019	141.328	141.030	64.610	346.969	92	94	99	94
2020	132.716	134.600	63.593	330.910	86	90	98	90
2021	139.724	142.208	68.780	350.713	91	95	106	95
2022	113.906	128.457	62.753	305.116	74	86	96	83
Evol. 2018-2022	-26,0%	-14,3%	-3,6%	-17,3%				

Grafiek 10
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T1 2018 is het aantal UVW-WZ in het Vlaams Gewest met 26,0% gedaald. In het Waals Gewest was er een minder uitgesproken daling van 14,3%, terwijl in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de daling slechts 3,6% bedroeg

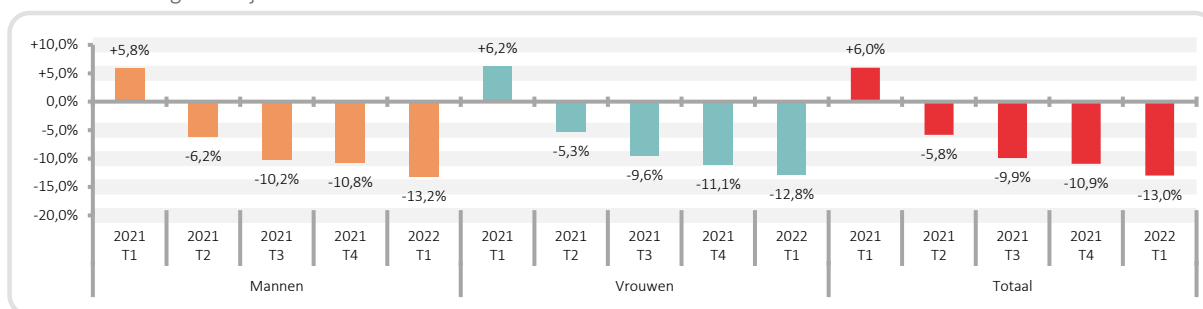
In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daalt het aantal UVW-WZ voor de derde keer. In de andere gewesten noteren we voor de vierde keer, na vier opeenvolgende stijgingen, een daling op jaarbasis.

3.2.3 Volgens geslacht

Tabel 10
Evolutie van de UVW-WZ volgens geslacht

T1	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2018	204.045	164.981	369.026	100	100	100
2019	193.407	153.562	346.969	95	93	94
2020	185.827	145.082	330.910	91	88	90
2021	196.605	154.108	350.713	96	93	95
2022	170.700	134.416	305.116	84	81	83
Evol. 2018-2022	-16,3%	-18,5%	-17,3%			

Grafiek 11
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In de afgelopen vijf jaar heeft de werkloosheid zich voor mannen (-16,3%) en vrouwen (-18,5%) op vergelijkbare wijze ontwikkeld.

Op jaarbasis is er ook geen verschil. In T1 2022 is de daling voor mannen 13,2% en voor vrouwen 12,8%. Het aandeel van de mannen is 55,9% en dat van de vrouwen 44,1%.

3.2.4

Volgens leeftijdsklasse

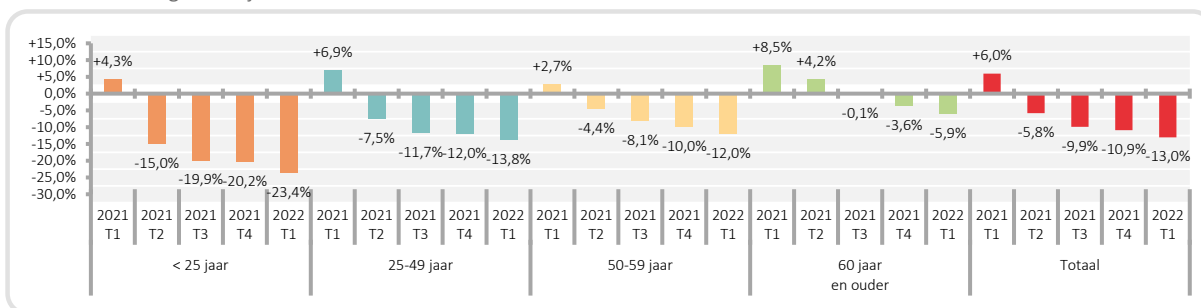
Tabel 11

Evolutie van de UVW-WZ volgens leeftijdsklasse

T1	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar en ouder	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar en ouder	Totaal
2018	31.315	211.889	94.028	31.794	369.026	100	100	100	100	100
2019	27.603	196.462	83.283	39.621	346.969	88	93	89	125	94
2020	25.346	185.323	73.774	46.467	330.910	81	87	78	146	90
2021	26.445	198.090	75.778	50.400	350.713	84	93	81	159	95
2022	20.244	170.781	66.677	47.415	305.116	65	81	71	149	83
Evol. 2018-2022	-35,4%	-19,4%	-29,1%	+49,1%	-17,3%					

Grafiek 12

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Op jaarbasis, is zowel het aantal UVW-WZ < 25 jaar (-23,4% of -6.201 eenheden) als het aantal UVW-WZ van 25 tot 49 jaar (-13,8% of -27.309 eenheden) als ook het aantal 50 tot 59 jarigen UVW-WZ (-12,0% of 9.101 eenheden) gedaald.

Ook bij de 60-plussers (-5,9% of 2.985 eenheden) noteren we ondertussen aanzienlijke dalingen. Dit komt omdat men vanaf 2020 enkel nog op basis van minstens 44 jaar beroepsverleden de vrijstelling kan aanvragen, niet meer op basis van leeftijd.

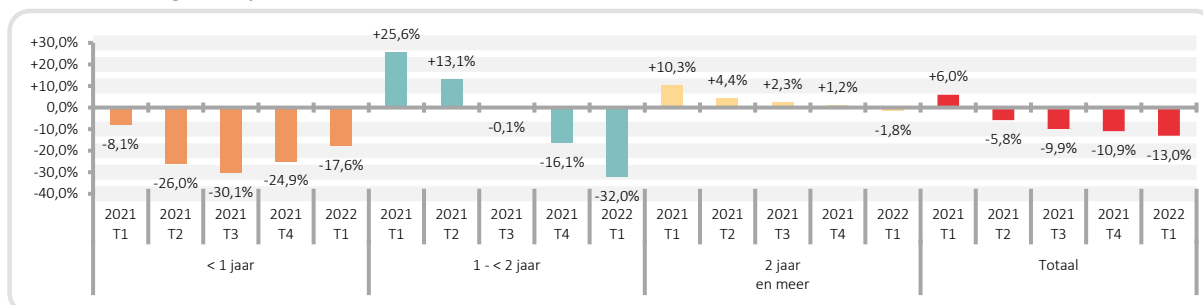
3.2.5

Volgens werkloosheidsduur

Tabel 12
Evolutie van de UVW-WZ volgens werkloosheidsduur

T1	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal
2018	134.483	61.535	173.008	369.026	100	100	100	100
2019	133.703	52.735	160.531	346.969	99	86	93	94
2020	124.611	56.019	150.280	330.910	93	91	87	90
2021	114.530	70.367	165.816	350.713	85	114	96	95
2022	94.336	47.882	162.898	305.116	70	78	94	83
Evol. 2018-2022	-29,9%	-22,2%	-5,8%	-17,3%				

Grafiek 13
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Werklozen die minder dan een jaar werkloos zijn, zijn van de drie beschouwde categorieën per definitie de groep die het gevoeligst is voor de economische conjunctuur. Daarom is deze groep de laatste vijf jaar het sterkst gedaald, vooral in een periode van hoogconjunctuur (-29,9%). De afname van de groep met een werkloosheidsduur van 1 tot < 2 jaar (-22,2%) houdt vooral verband met de sterke daling tussen T1 2021 en T1 2022. De daling in de groep met een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer (-5,8%) is veel geringer.

Uit de jaarlijkse schommelingen blijkt dat wanneer de ergste effecten van de corona-crisis voorbij zijn, het de werklozen met een werkloosheidsduur van 1 tot < 2 jaar zijn die het meest hebben geprofiteerd. Hun aantal daalde in T1 2022 met 32,0% tot 47.882.

betalingen per maand. Dit is in de eerste plaats toe te schrijven aan een betrekkelijk grote verschuiving van werkloosheid van korte duur (< 1 jaar) naar werkloosheid van middellange duur (1 - < 2 jaar) na de eerste strenge lockdown als gevolg van de coronacrisis en in de tweede plaats aan de sterke toename van de vraag naar arbeid toen de ergste golven van de pandemie voorbij waren. In T1 2022 zijn er ook gemiddeld 94.336 uitkeringen per maand voor de UVW-WZ met een werkloosheidsduur van minder dan 1 jaar (-17,6% ten opzichte van T1 2021) en 162.898 uitkeringen per maand voor de UVW-WZ met een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer (-1,8% ten opzichte van T1 2021).

3.2.6

Volgens gezinscategorie

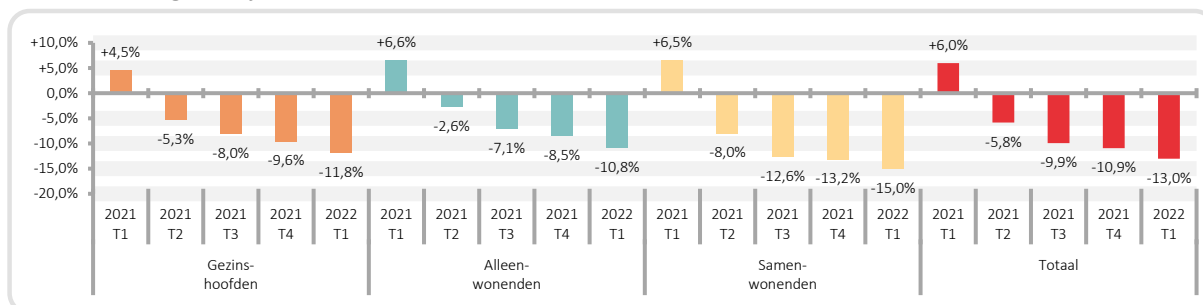
Tabel 13

Evolutie van de UVW-WZ volgens gezinscategorie

T1	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal
2018	104.165	94.565	170.296	369.026	100	100	100	100
2019	97.663	90.763	158.543	346.969	94	96	93	94
2020	91.357	88.491	151.062	330.910	88	94	89	90
2021	95.467	94.315	160.931	350.713	92	100	95	95
2022	84.209	84.137	136.764	305.116	81	89	80	83
Evol. 2018- 2022	-19,2%	-11,0%	-19,7%	-17,3%				

Grafiek 14

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

NB: Het totaal kan ook een klein aantal UVW-WZ omvatten met een andere gezinscategorie dan de drie bovenstaande meest gebruikelijke categorieën.

Tussen T1 2018 en T1 2022 daalt het aantal samenwonende UVW-WZ met 19,7% en het aantal alleenwonenden met 19,2%, terwijl het aantal gezinshoofden gedaald is met 11,0%.

Op jaarbasis daalt het aantal UVW-WZ eveneens binnen alle gezinscategorieën.

3.3

Evolutie van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-NWZ)

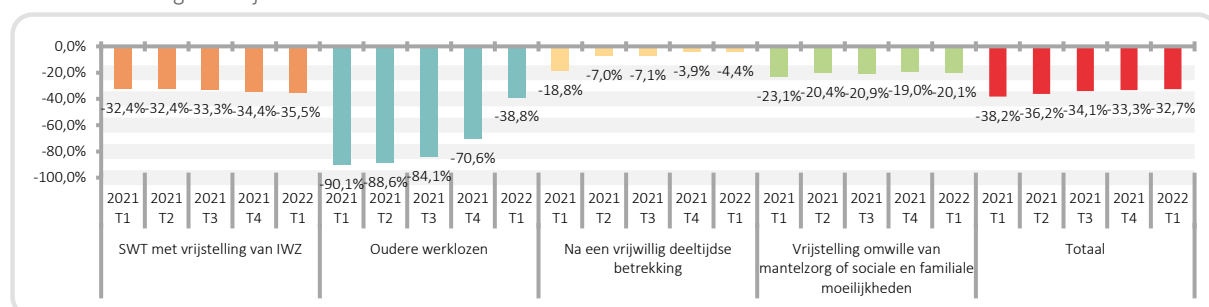
Tabel 14

Evolutie van de UVW-NWZ volgens stelsel

T1	SWT met vrijstelling van IWZ	Oudere werklozen	Vrijstelling omwille van Na een mantelzorg of vrijwillig deeltijdse betrekking sociale en moeilijkheden	Totaal	SWT met vrijstelling van IWZ	Oudere werklozen	Vrijstelling omwille van Na een mantelzorg of vrijwillig deeltijdse betrekking sociale en moeilijkheden	Totaal
2018	70.084	23.622	4.222	98.745	100	100	100	100
2019	54.257	13.369	3.737	72.184	77	57	89	73
2020	36.987	5.480	3.009	46.107	53	23	71	47
2021	25.006	542	2.443	28.476	36	2	58	29
2022	16.120	332	2.336	19.175	23	1	55	19
Evol. 2018- 2022	- 77,0%	- 98,6%	- 44,7%	- 52,6%	- 80,6%			

Grafiek 15

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

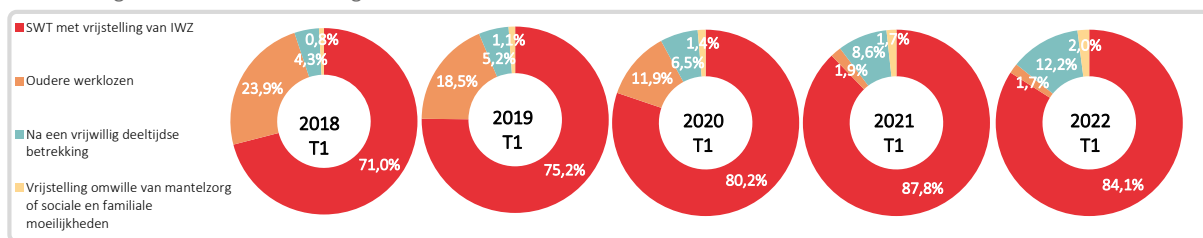

Het aantal UVW-NWZ neemt reeds vanaf 2002 constant af.

De vrijgestelde ouderen na voltijdse arbeidsprestaties dalen gedurende de gehele beschouwde periode als gevolg van de opeenvolgende verhogingen van de voorwaarden inzake leeftijd en/of beroepsverleden. In T1 2022 ligt hun peil 98,6% lager dan in T1 2018.

Grafiek 16

Verhouding van de UVW-NWZ volgens stelsel

De UVW-NWZ bestaan grotendeels uit SWT'ers met vrijstelling van de inschrijving als werkzoekende. De overige drie groepen (de vrijgestelde oudere UVW-NWZ na voltijdse arbeidsprestaties, de UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking en de UVW-NWZ vrijgesteld om mantelzorg of omwille van sociale of familiale redenen) vormen in T1 2022 samen slechts 15,9% van het totale aantal UVW-NWZ. Niettemin daalt het aantal SWT'ers ook aanzienlijk als gevolg van de opeenvolgende beperkingen aangebracht aan het stelsel, meer bepaald het optrekken van de leeftijds- en loopbaanvereisten. Anderzijds wordt hun evolutie ook beïnvloed door de uitstroom van de 'babyboom-generatie' naar het pensioen, zoals bij de vrijgestelde oudere werklozen.

Sinds 1 januari 2019 kunnen de SWT'ers eveneens opteren voor het stelsel van vervroegd pensioen vóór 65 jaar (sindsdien hebben 14.047 personen van die mogelijkheid gebruik gemaakt (2019: 8.417, 2020: 3.151, 2021: 1.930 en 2022 : 549).

3.4

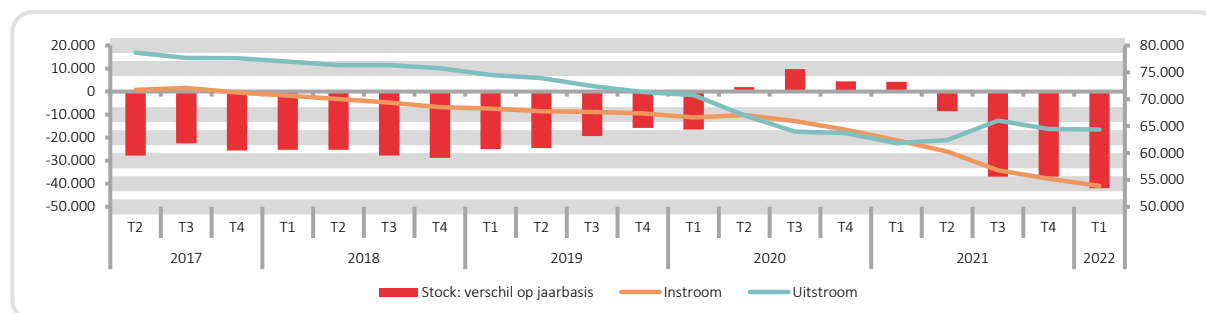
Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid

3.4.1

Dynamische evolutie van de UVW-WZ

Grafiek 17

De variatie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom

NB: De grafiek geeft de variatie op jaarbasis weer van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ in indieningsmaanden.

Grafiek 17 vergelijkt de variatie van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ met de evolutie van de in- en uitstromen (glijdende jaargemiddelden) in de loop van de periode 2017-2022. Een instroom wordt als dusdanig geteld indien een UVW-WZ in een trimester gedurende 1 van de 3 indieningsmaanden een betaling ontving, maar geen betaling kreeg in het daaraan voorafgaande trimester. Omgekeerd tellen we een uitstroom indien een UVW-WZ gedurende geen van de 3 indieningsmaanden van een trimester een betaling ontving, maar het daaraan voorafgaande trimester wel minstens 1 betaling kreeg. Bijgevolg stemt de stock van een trimester overeen met de som van de blijvers en de instromers en verwijst deze dus naar de UVW-WZ die in dat trimester een betaling ontvingen.

De instroom en uitstroom evolueren in het kielzog van de economische conjunctuur, waardoor een hogere instroom meestal gepaard gaat met een lagere uitstroom en omgekeerd. Sinds 2017 worden inkomende en uitgaande stromen gekenmerkt door een continue daling en tot 2019 is de uitgaande stroom altijd hoger dan de inkomende stroom. Van T2 2020 tot T1 2021 is de instroom het hoogst.

De stijging van de UVW-WZ in deze periode is niet het gevolg van een toename van het aantal instromers, maar van een daling van het aantal uitstromers. Met andere woorden, met name het stelsel van tijdelijke werkloosheid en het moratorium op faillissementen hebben het mogelijk gemaakt om ontslagen en daarmee instroom in de werkloosheid te voorkomen. Aan de andere kant hebben de werklozen meer moeite om werk te vinden door de crisis en is er dus minder uitstroom uit de werkloosheid. De stijging wordt niet alleen verklaard door minder uitstroom naar werk, maar ook door minder uitstroom naar ziekte en minder uitstroom naar beroepsopleiding met vrijstelling van IWZ. Bij jongeren onder de 25 is deze vertraging van de uitstroom het duidelijkst.

Vanaf T2 2021 neemt de uitgaande stroom fors toe terwijl de daling van de inkomende stroom nog versterkt wordt. Als gevolg hiervan is er een sterke daling van de UVW-WZ. Als gevolg van het economisch herstel vinden werklozen makkelijker werk en is er ook minder instroom in de werkloosheid.

Tabel 15

Evolutie van de dynamische stromen van de UVW-WZ

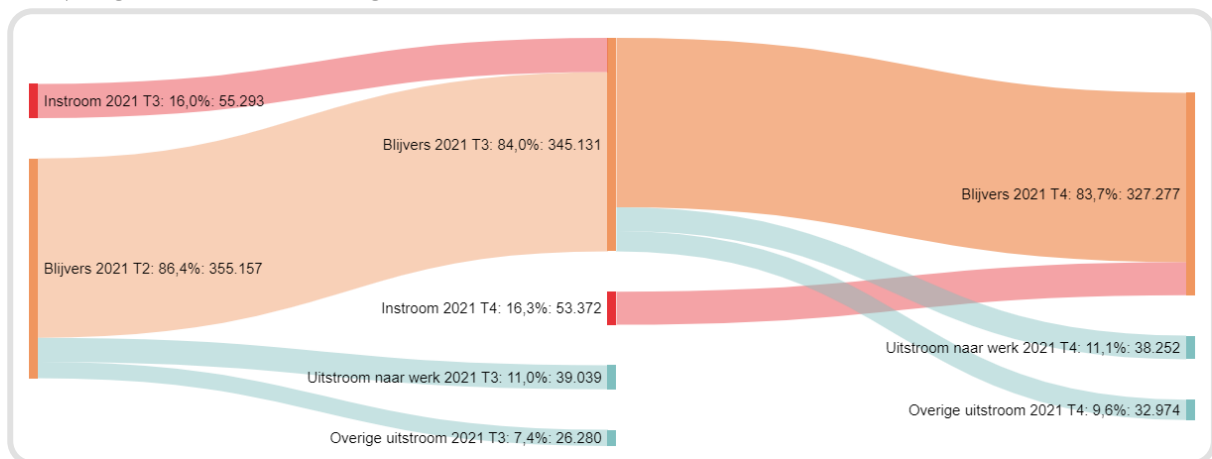
T1	Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom	Stock T-1	Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom
2018	410.570	334.557	76.013	69.670	404.227	100%	81,5%	18,5%	17,2%
2019	385.651	310.707	74.944	64.696	375.403	100%	80,6%	19,4%	17,2%
2020	369.118	297.266	71.852	62.410	359.676	100%	80,5%	19,5%	17,4%
2021	373.311	309.259	64.052	54.905	364.164	100%	82,8%	17,2%	15,1%
2022	331.431	272.665	58.766	54.612	327.277	100%	82,3%	17,7%	16,7%
Evol. 2018-2022							+0,8 pp.	-0,8 pp.	-0,5 pp.

Tabel 15 geeft een beter inzicht in de onderlinge verhoudingen tussen de instroom, de uitstroom, de stock en de blijvers. De instroom, uitstroom en stock werden hierboven reeds gedefinieerd. Een blijver in een bepaald trimester is een UVW-WZ die zowel in dit trimester als in het voorgaande trimester een betaling ontving. De dynamische verhouding tussen die drie populaties, wordt in grafiek 18 gevisualiseerd.

De verhoudingen tussen de verschillende categorieën zijn tussen T1 2018 en T1 2020 weinig veranderd. Gemiddeld bestaat bijna 81% van de stock uit blijvers en bijna 19% uit instromers. In T1 2021 en T1 2022 bestaat iets meer dan 82% van de stock uit blijvers en iets minder dan 18% uit instromers. In T1 2021 zagen we in vergelijking met de andere jaren een lager uitstroompercentage.

Grafiek 18

Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers
en bepaling van de uitstroomrichting

Uitstroomcijfers laten ons toe de dynamiek die aan de basis ligt van evoluties in de werkloosheid beter te begrijpen. De totale uitstroom geeft echter geen informatie over de kwalitatieve aspecten van de uitstroom. Daarom is het interessant na te gaan in welke socio-economische positie de werklozen na hun uitstroom terechtkomen. Voor het bepalen van die socio-economische positie wordt gebruik gemaakt van de Dopfluxbisprocedure, een gestandaardiseerde procedure binnen de RVA-databases voor een opvolging van de socio-economische positie van uitstromers. Voor de uitstromers (die worden bepaald op basis van betaalgegevens op indieningsmaand) bekijken we de volgende referentemaand die overeenstemt met die betaling. Daar zoeken we naar een bericht van overlijden, pensionering, tewerkstelling of ziekte in de periode vanaf de maand die voorafgaat aan de uitstroom t.e.m. de maand die op de uitstroom volgt.

Grafiek 18 toont opnieuw de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende categorieën voor de kwartalen T2 2021, T3 2021 en T4 2021, maar voegt er informatie over de uitstroomrichting aan toe. Hij geeft aan dat de belangrijkste uitstroomrichting in T3 2021 die van de uitstroom naar werk is: meer dan de helft van de mensen die in voorgaande kwartalen zijn uitgestroomd, vond werk. Voor T4 2021 wordt deze trend bevestigd.

3.4.2

Evolutie van de niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden (NVNW-WZ)

Naast de werkzoekenden met een werkloosheids- of inschakelingsuitkering zijn er ook niet-werkende werkzoekenden die niet vergoed worden in het kader van de werkloosheidsverzekering.⁷ De tabel 16 bevat gegevens over deze niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden (NVNW-WZ). Deze gegevens worden verzameld door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en samengebracht door de RVA.

⁷ De werkende werkzoekenden worden hier verder buiten beschouwing gelaten.

Tabel 16

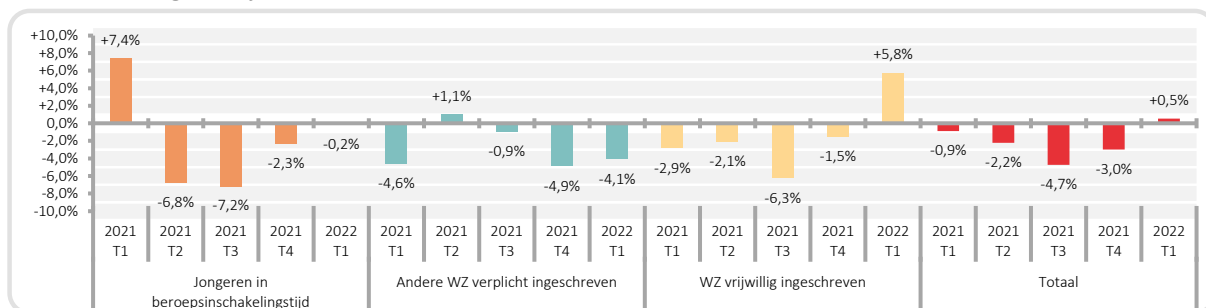
Evolutie van de NVNW-WZ (niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden) volgens inschrijvingsvorm

	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal
2018	47.057	52.729	59.177	158.963	100	100	100	100
2019	42.612	62.677	57.596	162.885	91	119	97	102
2020	42.766	62.098	61.226	166.090	91	118	103	104
2021	45.944	59.223	59.480	164.646	98	112	101	104
2022	45.845	56.792	62.909	165.546	97	108	106	104
Evol. 2018-2022	- 2,6%	+ 7,7%	+ 6,3%	+ 4,1%				

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

Grafiek 19

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

De groep NVNW-WZ bestaat uit jongeren in hun beroepsinschakelingstijd, verplicht ingeschreven werkzoekenden en vrijwillig ingeschreven werkzoekenden. Onder de verplicht ingeschrevenen bevinden zich de gesanctioneerde werklozen, de werkzoekenden ten laste van het OCMW en de werkzoekenden die zijn erkend als mindervalide door de FOD Sociale Zekerheid. Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden vinden we heel wat niet-werkende werkzoekenden terug met een vreemde nationaliteit, die zich inschrijven om toegang te hebben tot de Belgische arbeidsmarkt, maar die (nog) geen recht hebben op werkloosheidsuitkeringen.

In het eerste trimester van 2022 bedraagt het totale aantal NVNW-WZ op jaarbasis 165.546 personen, een stijging van 0,5% ten opzichte van T1 2021. De verplicht ingeschreven werkzoekenden kenden in T1 2022 op jaarbasis een daling van 4,1%, daar waar de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden een stijging van 5,8% noteerden en de jongeren in de beroepsinschakelingstijd stagneerden (-0,2%).

4

Deeltijdse werknemers

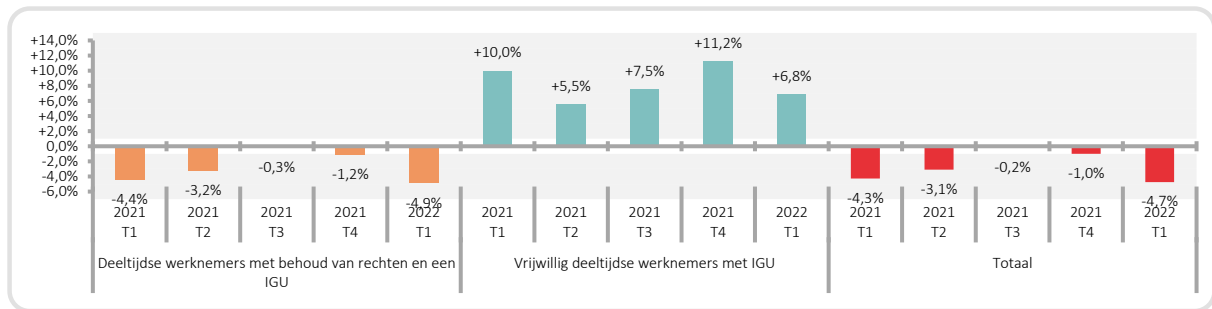
4.1 Volgens stelsel

Tabel 17
Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens stelsel

T1	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Totaal	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Totaal
2018	36.947	388	37.335	100	100	100
2019	35.694	424	36.118	97	109	97
2020	34.022	407	34.429	92	105	92
2021	32.516	448	32.963	88	115	88
2022	30.920	478	31.398	84	123	84
Evol. 2018-2022	-16,3%	+23,2%	-15,9%			

Grafiek 20

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T1 2022 werden gemiddeld 31.398 deeltijdse werknemers geteld per maand. Dat zijn er 1.565 of 4,7% minder dan in T1 2021.

Slechts een kleine minderheid van het aantal betalingen (1,5%) wordt uitgekeerd aan vrijwillig deeltijdse werknemers met een IGU. Voor deze subgroep stijgt het aantal betalingen op jaarbasis met 6,8%.

Het aantal deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU daalt op jaarbasis met 4,9%. Deze tendens laat zich verklaren door een aantal reglementaire wijzigingen die werden ingevoerd in 2015 m.b.t. de berekeningswijze en toekenningsvoorwaarden van het IGU.

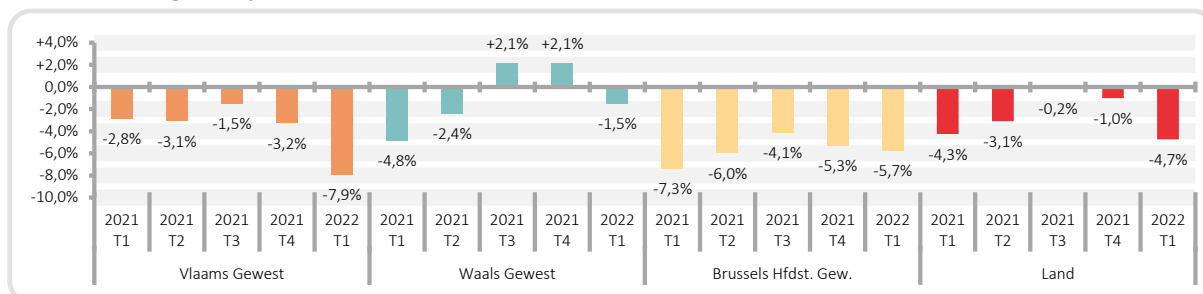
4.2

Volgens gewest

Tabel 18
Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens gewest

T1	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2018	16.534	16.798	4.003	37.335	100	100	100	100
2019	15.691	16.454	3.973	36.118	95	98	99	97
2020	14.793	15.762	3.874	34.429	89	94	97	92
2021	14.372	15.002	3.589	32.963	87	89	90	88
2022	13.237	14.778	3.383	31.398	80	88	85	84
Evol. 2018-2022	-19,9%	-12,0%	-15,5%	-15,9%				

Grafiek 21
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T1 2018 is het aantal deeltijdse werknemers in het Vlaams Gewest, in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in het Waals Gewest gedaald met respectievelijk 19,9%, 15,5% en 12,0%.

Op jaarbasis noteren we een daling van 7,9% in het Vlaams Gewest, van 1,5% in het Waals Gewest en van 5,7% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

4.3

Volgens geslacht

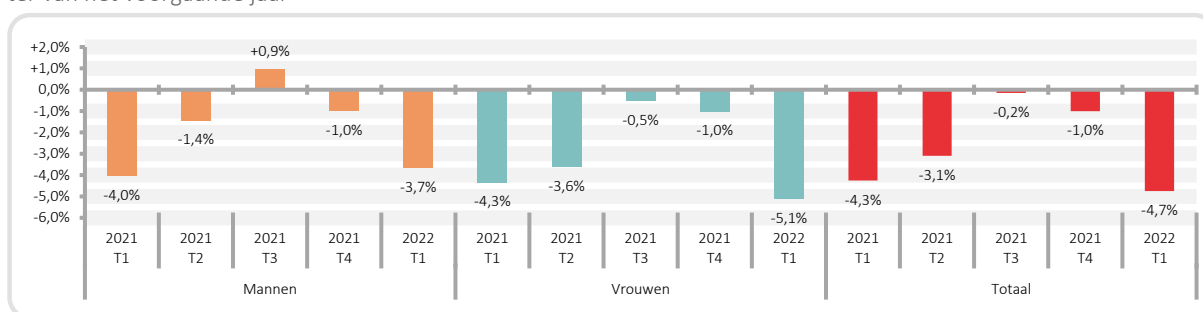
Tabel 19

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens geslacht

T1	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2018	8.895	28.440	37.335	100	100	100
2019	8.692	27.426	36.118	98	96	97
2020	8.485	25.944	34.429	95	91	92
2021	8.143	24.820	32.963	92	87	88
2022	7.845	23.553	31.398	88	83	84
Evol. 2018-2022	-11,8%	-17,2%	-15,9%			

Grafiek 22

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T1 2018 is het aantal vrouwelijke deeltijdse werknemers gedaald met 17,2% ten opzichte van 11,8% bij de mannelijke deeltijdse werknemers.

Op jaarbasis is er een daling bij de mannen van 3,7% en een daling bij de vrouwen van 5,1%.

4.4

Volgens leeftijdsklasse

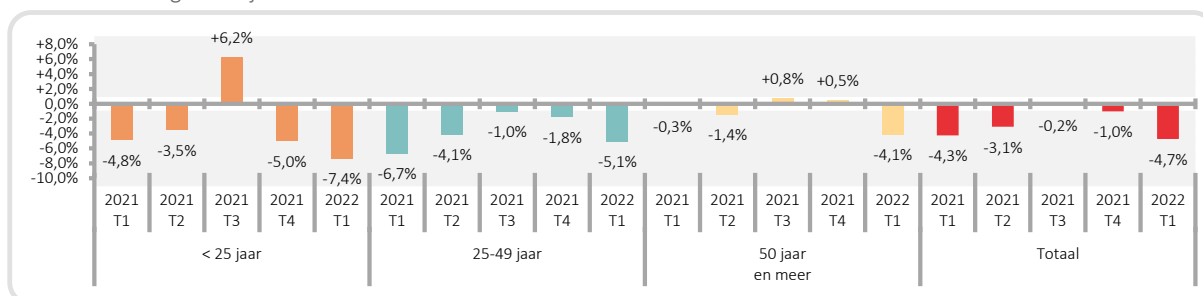
Tabel 20

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens leeftijds-
klasse

T1	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal
2018	1.132	23.120	13.083	37.335	100	100	100	100
2019	1.002	22.012	13.104	36.118	89	95	100	97
2020	867	20.725	12.838	34.429	77	90	98	92
2021	825	19.342	12.796	32.963	73	84	98	88
2022	764	18.363	12.272	31.398	67	79	94	84
Evol. 2018- 2022	-32,5%	-20,6%	-6,2%	-15,9%				

Grafiek 23

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimes-
ter van het voorgaande jaar

Sinds T1 2018 is het aantal deeltijdse werknemers onder de 25 jaar met 32,5% gedaald. Het aantal mensen tussen 25 en 49 jaar is met 20,6% gedaald en het aantal 50-plussers is in deze periode met 6,2% gedaald.

Het aandeel van de min 25-jarigen bij de deeltijdse werknemers bedraagt in T1 2022 slechts 2,4%.

Op jaarbasis daalt de populatie onder de 25 jaar met 7,4%, de populatie van 25 tot 49 jaar kent een daling van 5,1% en het aantal 50-plussers daalt met 4,1%.

Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen

5.1

Inleiding: gevolgen van de Zesde Staatshervorming

In het kader van de Zesde Staatshervorming werden op 1 juli 2014 verschillende bevoegdheden over tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen juridisch gezien overgedragen van de RVA naar het gewestelijke niveau. De RVA behoudt echter bepaalde verantwoordelijkheden over de uitvoering van betalingen, alsook over bepaalde reglementaire kaders die op het federale niveau behouden blijven. Totdat de gewestelijke diensten voorbereid zijn op een operationele overdracht, blijft de RVA met het oog op het continuïteitsbeginsel het dagelijkse beheer uitoefenen. De overnames gebeuren echter niet op hetzelfde tijdstip of voor elk gewest aan hetzelfde ritme, maar naargelang de overgedragen materie en naargelang het gewest. De RVA-statistieken behandelen slechts de betalingen waarvoor de RVA operationeel verantwoordelijk is. Bij overdracht zijn de statistieken over deze maatregelen dan ook vaak uitdovend.

De overdracht van premies en toeslagen (opleidingsuitkering, stage-uitkering incl. instapstage, vestigingsuitkering, werkhervattingstoeslag [loontrekkende, zelfstandige en activiteitencoöperatie], premie laatste maand beroepsopleiding, kinderopvangtoeslag, PWA-opleidingstoeslag, overstappremie en mobiliteitstoeslag) omvat de bevoegdheid inzake de reglementering, attestatie en uitbetaling. De eerste operationele overdracht vond plaats in mei 2016 (overdracht van de premie laatste maand beroepsopleiding aan het Vlaams Gewest).

Bij het merendeel van de reeds verrichte operationele overdrachten werden de stelsels afgevoerd om de doelstellingen over te dragen naar andere stelsels of strategieën. De stage-uitkering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die na de overdracht op 1 januari 2017 werd vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Stage First', vormt hierop een uitzondering. Ook bij de overdracht op 15 maart 2018 van de werkhervattingstoelage en op 1 september 2018 van de opleidingsuitkering en de stage-uitkering aan het Vlaams Gewest, werden verschillende vervangende maatregelen voorzien, maar de RVA is daar niet langer bij betrokken.

Nota bene: de vestigingsuitkering is bij overdracht feitelijk reeds uitgedoofd, aangezien hiervoor een begeleiding door het Participatiefonds noodzakelijk is en dit Fonds niet meer bestaat.

De bonussen (stage- en startbonus) werden zonder grote wijzigingen overgedragen naar het gewestelijke niveau. De overdracht omvat de bevoegdheid over de reglementering, attestatie en uitbetaling. Voor deze materies vond de overdracht bij alle gewestelijke diensten op hetzelfde moment plaats, m.n. 1 januari 2016. Aangezien de gewestelijke diensten na overdracht als operator voor de betalingen fungeren, zijn deze maatregelen binnen de RVA-statistieken uitdovend.

Voor de activeringsmaatregelen (doorstromingsprogramma, SINE en Activa) geldt dat de overdracht de attestatie en bepaalde aspecten van de reglementering betreft. SINE is de enige maatregel waarvoor tot nu toe geen overdrachten plaatsvonden behalve voor de Duitstalige Gemeenschap, waar de maatregel met ingang vanaf 01.01.2019 is afgeschaft.

De enige Activamaatregel die aanvankelijk op federaal niveau behouden bleef, is Activa PVP. Hoewel de RVA de operationele verantwoordelijkheid behield, werd dit stelsel op budgettair vlak overgedragen naar de FOD Binnenlandse Zaken. Deze voorzag vanaf 1 januari 2018 een nieuwe federale regeling die Activa PVP verving. In het kader van deze nieuwe regeling ontvangen de gemeenten met een veiligheids- en preventieplan een toelage. De gemeenten betalen zelf het volledige loon van de stadswachten. Om de afschaffing van het oude Activa PVP-stelsel te kunnen uitvoeren, werd het alsnog overgedragen naar de gewesten, waar het werd opgeheven zonder overgangsmatregelen. Enkel het Vlaams Gewest koos ervoor Activa PVP te behouden, waarbij de RVA als operator optreedt. Bijgevolg is ook dit stelsel in principe uitdovend.

Op het vlak van de Activamaatregelen die reeds naar het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest operationeel zijn overgedragen, toont zich een verschillende beleidskeuze tussen de gewestelijke diensten onderling. Het Vlaams Gewest opteerde ervoor om de maatregelen vanaf 1 juli 2016 gedeeltelijk en vanaf 1 januari 2017 volledig af te voeren en te integreren in andere stelsels of strategieën, o.a. die gebaseerd op de verminderde RSZ-bijdragen. Deze statistiek is dan ook uitdovend. Het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen bleven na operationele overdracht (respectievelijk op 1 januari en 1 juli 2016) in eerste instantie de federale regelgeving ongewijzigd toepassen. Vanaf 1 juli 2017 heeft het Waals Gewest, na reglementaire overdracht, Activa echter vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Plans Impulsion'. Ook voor dit nieuwe plan blijft de RVA operationeel verantwoordelijk voor de uitvoering van de betalingen. De maatregelen in kwestie blijven dan ook voorkomen in de RVA-statistieken. Vanaf 1 oktober 2017 opteerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest er voor om Activa Start af te schaffen, en Activa werd omgevormd tot het nieuwe stelsel "Activa Brussels".

De doorstromingsprogramma's zijn overal overgenomen en afgevoerd in de loop van 2016 en 2017, met uitzondering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat deze programma's op 31 december 2020 heeft afgeschaft. Bijgevolg zijn ook die statistieken uitdovend.

In het kader van de Zesde Staatshervorming werd aan de gewestelijke diensten ten slotte de bevoegdheid overgedragen om bepaalde vrijstellingen toe te kennen, alsook over bepaalde aspecten van de reglementering rond vrijstellingen. Aangezien de betrokkenen met één van de desbetreffende vrijstellingen betalingen ontvangen in het kader van de werkloosheidsuitkering, blijven deze maatregelen deel uitmaken van de RVA-statistieken.

De stelsels van vrijstellingen voor het volgen van studies, opleidingen en stages werden overgedragen zonder tot nu toe fundamentele wijzigingen te ondergaan. In het Vlaams Gewest werd de regelgeving inzake vrijstellingen weliswaar enigszins aangepast, maar daarbij werd vaak uitgegaan van wat al federaal was voorzien.

Hoewel die materie niet wordt overgedragen, is het in deze context nuttig te vermelden dat vanaf 1 januari 2016 ook de PWA-vrijstelling een belangrijke hervorming kende. Ze werd voortaan beperkt tot de PWA-vrijstellingen beoogd in artikel 79, §4 bis, 2de lid (180 PWA-uren +33% permanente arbeidsongeschiktheid) en artikel 79ter, §5 (activiteit als PVP).

5.2

Werk- en activeringsmaatregelen

Tabel 21

Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen volgens stelsel

T1	Overgedragen bevoegdheden (federaal naar regionaal)					Niet-overgedragen bevoegdheden (federaal)		
	Activa	Doorstromingsprogramma	SINE	Activa START	Werk-hervat-tings-toeslag	Instap-stage	Opleidings-uitkering	Maatwerk-bedrijf
2018	33.426	3.518	9.970	14	14.149	97	2.247	204
2019	35.327	2.863	9.898	0	10.026	17	539	187
2020	35.947	2.330	9.527	0	7.500	23	173	195
2021	29.709	54	8.337	0	4.904	27	108	191
2022	29.936	0	7.952	0	3.320	26	82	164
Evol. 2018-2022	- 10,4%	- 100,0%	- 20,2%	- 100,0%	- 76,5%	- 73,2%	- 96,4%	- 19,6%
	Activa	Doorstromingsprogramma	SINE	Activa START	Werk-hervat-tings-toeslag	Instap-stage	Opleidings-uitkering	Maatwerk-bedrijf
2018	100	100	100	100	100	100	100	100
2019	106	81	99	2	71	17	24	92
2020	108	66	96	0	53	24	8	96
2021	89	2	84	0	35	27	5	94
2022	90	0	80	0	23	27	4	80

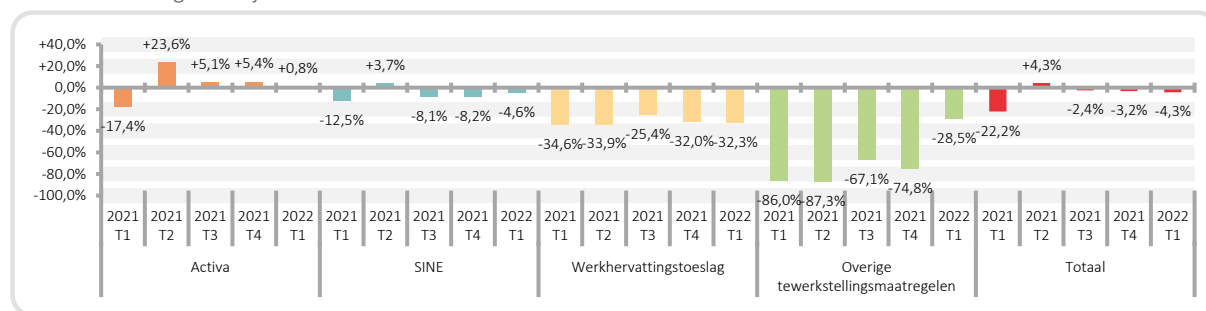
Op jaarbasis noteren we voor elk van de werk- en activeringsmaatregelen een daling met uitzondering van de Activamaatregelen die in T1 2022 een stijging van 0,8% laat noteren. Deze evolutie laat zich onder meer verklaren door de Activamaatregelen onder de bevoegdheid van de gewestelijke instanties.

De grootste procentuele daling noteren we bij doorstromingsprogramma's, waarvoor in T1 2022 geen enkele betaling meer werd verricht. Voor het geheel van de maatregelen bedraagt de daling 4,3%.

Ten opzichte van T1 2018 noteren we een algemene daling met 34,8%. Het grootste stelsel in T1 2022, Activa, dat 72,2% van de maatregelen vertegenwoordigt, daalde 10,4% ten opzichte van T1 2018.

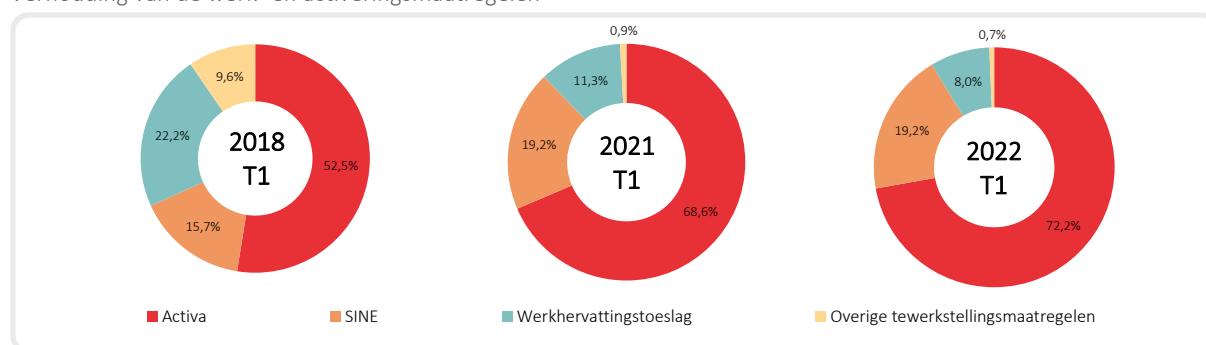
Grafiek 24

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Grafiek 25

Verhouding van de werk- en activeringsmaatregelen

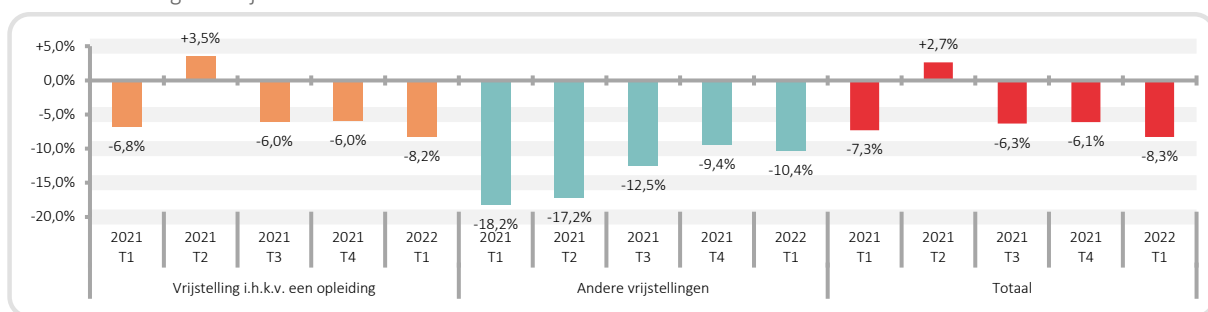

5.3 Vrijstellingen

Tabel 22
Evolutie van de vrijstellingen volgens type

T1	Opleidingen		Andere vrijstellingen		Totaal	Opleidingen		Andere vrijstellingen		Totaal
	Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht		Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht	
2018	25.898	12.309	6	1.725	39.938	100	100	100	100	100
2019	28.892	10.786	4	1.620	41.302	112	88	72	94	103
2020	27.728	9.653	7	1.585	38.973	107	78	117	92	98
2021	25.614	9.211	5	1.297	36.127	99	75	83	75	90
2022	23.057	8.906	5	1.162	33.130	89	72	78	67	83
Evol. 2018-2022	- 11,0%	- 27,6%	- 22,2%	- 32,6%	- 17,0%					

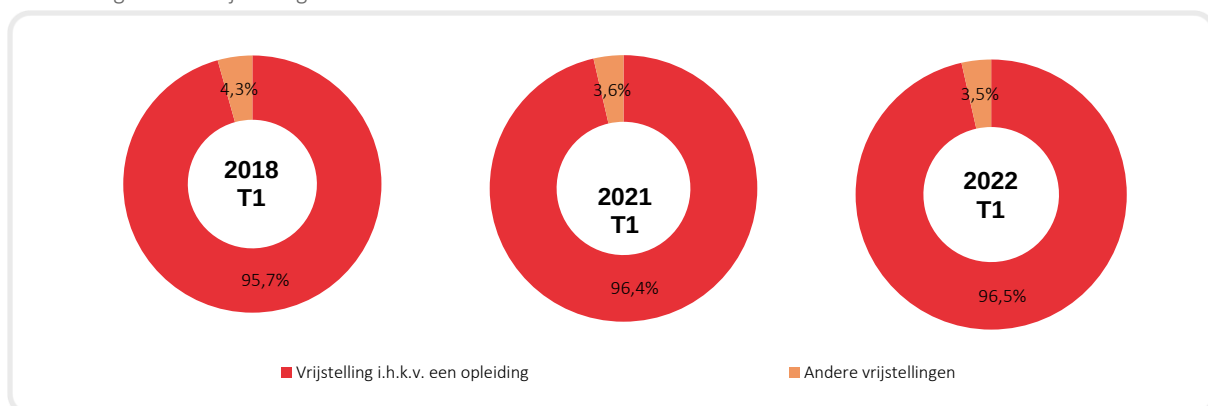
Grafiek 26
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Voor de vrijstellingen noteren we in T1 2022 een daling met 8,3% op jaarbasis. De vrijstellingen voor het volgen van een beroepsopleiding vormen de grootste groep van de vrijstellingen met een aandeel van 69,6%.

Het aantal vrijstellingen is met 17,0% gedaald ten opzichte van het eerste kwartaal van 2018.

Grafiek 27
Verhouding van de vrijstellingen

Tijdskrediet, thematisch verlof, loopbaanonderbreking

6.1

Algemene evolutie

De stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking hebben als hoofddoel een betere combinatie van het beroeps- en het privéleven mogelijk te maken. In 2002 werd het stelsel van loopbaanonderbreking voor werknemers en werkgevers uit de privésector omgezet naar een stelsel van tijdskrediet. Naast die twee stelsels bestaan er ook vier vormen van thematisch verlof die gemeenschappelijk zijn voor de openbare en de private sector: in 1995 werd het verlof voor palliatieve zorgen ingevoerd, in 1997 het ouderschapsverlof, in 1998 het verlof voor medische bijstand en in 2020 het verlof voor mantelzorg.

Vanaf 1 januari 2012 werd de reglementering met betrekking tot loopbaanonderbreking en tijdskrediet ingrijpend gewijzigd, waarbij vooral de maximale duur van de onderbrekingen ingeperkt werd. In het stelsel van het tijdskrediet werden daarenboven onderbrekingen zonder motief beperkt tot 12 maanden (voltijds equivalent) op de gehele loopbaan. Een bijkomend saldo wordt enkel toegekend in geval van een geldig motief. Ten slotte werden ook de leeftijdsvoorwaarden in het eindeloopbaanstelsel (zowel in het kader van loopbaanonderbreking als in het kader van tijdskrediet) opgetrokken.

Het ouderschapsverlof werd in 2012 opgetrokken tot een maximum van 4 maanden.

Met ingang van 1 januari 2015 onderging de reglementering met betrekking tot het tijdskrediet opnieuw enkele belangrijke wijzigingen. Zo geeft onder meer het niet-gemotiveerd tijdskrediet voortaan geen recht meer op onderbrekingsuitkeringen en gelden opnieuw sterkere leeftijdsvoorwaarden voor tijdskrediet in het eindeloopbaanstelsel. Sinds 1 april 2017 is ook het recht op niet-gemotiveerd tijdskrediet afgeschaft.

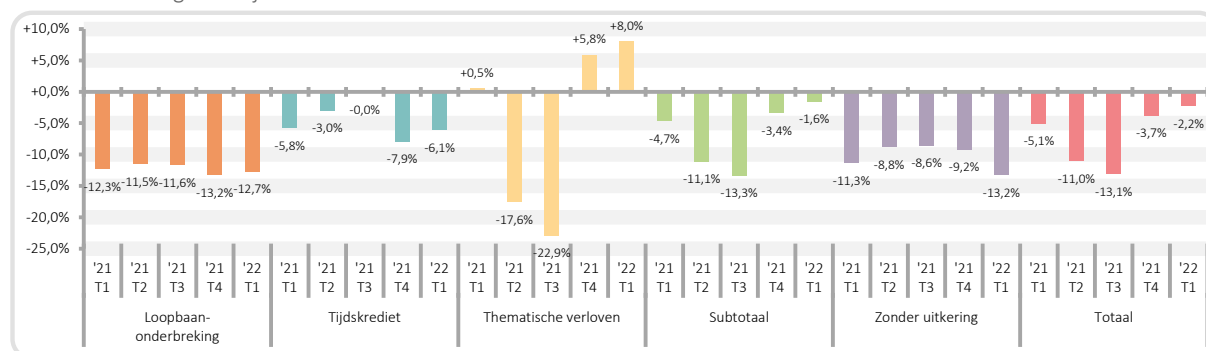
Vanaf september 2016 is de RVA, behoudens enkele uitzonderingen, niet meer bevoegd voor nieuwe aanvragen voor onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking en dit voor zowel werknemers van het Vlaamse lokale, provinciale, communautaire als het gewestelijke openbaar ambt, alsook van het Vlaams onderwijs, met uitzondering van de contractuele personeelsleden die onder het tijdskrediet vallen.

Tabel 23
Evolutie van de uitkeringstrekkingen in loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematisch verlof

T1	Loopbaan- onderbreking	Tijdskrediet	Thematische verloven	Subtotaal	Zonder uitkering	Totaal
2018	61.516	113.921	83.480	258.916	18.609	277.526
2019	55.543	111.973	84.981	252.497	17.682	270.179
2020	50.545	102.012	96.672	249.229	16.086	265.315
2021	44.321	96.125	97.133	237.579	14.268	251.847
2022	38.708	90.244	104.875	233.827	12.381	246.208
Evol. 2018- 2022	- 37,1%	- 20,8%	+ 25,6%	- 9,7%	- 33,5%	- 11,3%
	Loopbaan- onderbreking	Tijdskrediet	Thematische verloven	Subtotaal	Zonder uitkering	Totaal
2018	100	100	100	100	100	100
2019	90	98	102	98	95	97
2020	82	90	116	96	86	96
2021	72	84	116	92	77	91
2022	63	79	126	90	67	89

Grafiek 28

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T1 2022 werden gemiddeld per maand 233.827 onderbrekingsuitkeringen betaald in de verschillende stelsels van tijdskrediet, thematische verlopen en loopbaanonderbreking. Dat zijn er 3.752 minder dan in T1 2021, wat een daling inhoudt van 1,6%. Op 5 jaar tijd is er een daling van 9,7%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met een gewone loopbaanonderbreking daalt sterk met 12,7%. Er werden in T1 2022 gemiddeld 38.708 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. Wanneer we vergelijken met 2018, zien we een daling van 37,1%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet heeft lange tijd een constante groei gekend, maar de inperkingen van 2012 en 2015 hebben ervoor gezorgd dat de trend opnieuw dalende is. Hun aantal bedraagt 90.244 in T1 2022, d.i. een daling met 6,1% in vergelijking met T1 2021. In vergelijking met T1 2018 werden 20,8% minder uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet geteld.

In de stelsels van de thematische verlopen zien we een stijging in T1 2022: het aantal uitkeringsgerechtigden nam toe met 8,0% op jaarbasis. Er werden gemiddeld 104.875 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. In T1 2022 worden 25,6% meer onderbrekingsuitkeringen voor thematisch verlof betaald dan in T1 2018. Het relatieve belang van de thematische verlopen in het totaal van de uitkeringsgerechtigden is dan ook gestegen van 32,2% in T1 2018 tot 44,9% in T1 2022.

6.2 Tijdskrediet

Tabel 24
Evolutie van het aantal gerechtigden op tijdskrediet

	T1 2018	T1 2021	T1 2022	Evol. T1 2018 - T1 2022	Evol. T1 2021 - T1 2022
Gewest					
Vlaams Gewest	83.928	72.162	67.906	-19,1%	-5,9%
Waals Gewest	25.246	20.401	19.089	-24,4%	-6,4%
Brussels Hfdst. Gewest	4.746	3.562	3.249	-31,6%	-8,8%
Geslacht					
Mannen	43.199	40.117	38.851	-10,1%	-3,2%
Vrouwen	70.722	56.008	51.393	-27,3%	-8,2%
Leeftijd					
< 30 jaar	2.819	2.331	2.131	-24,4%	-8,6%
30 - 49 jaar	36.397	32.740	31.222	-14,2%	-4,6%
50 jaar of meer	74.705	61.054	56.892	-23,8%	-6,8%
Stelsel					
Einde loopbaan	67.814	57.529	53.223	-21,5%	-7,5%
Met motief	34.714	38.561	37.008	+6,6%	-4,0%
Zonder motief	11.393	35	13	-99,9%	-63,2%
Onderbreking					
Voltijds	3.919	4.039	3.872	-1,2%	-4,1%
Halftijds	25.126	19.922	18.157	-27,7%	-8,9%
Vermindering met 1/5	84.876	72.164	68.215	-19,6%	-5,5%
Totaal	113.921	96.125	90.244	-20,8%	-6,1%
Zonder uitkeringen	11.449	7.943	6.564	-42,7%	-17,4%
Totaal	125.370	104.068	96.808	-22,8%	-7,0%

In het tijdskrediet voor de werknemers van de private sector daalt het gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden in T1 2022 op jaarbasis met 6,1%. De daling is groter bij de vrouwen dan bij de mannen (-8,2% en -3,2% respectievelijk). Het stelsel einde loopbaan kent de grootste daling (-7,5%), dit verklaart eveneens de grote daling bij de leeftijdsklasse 50 jaar of meer (-6,8%).

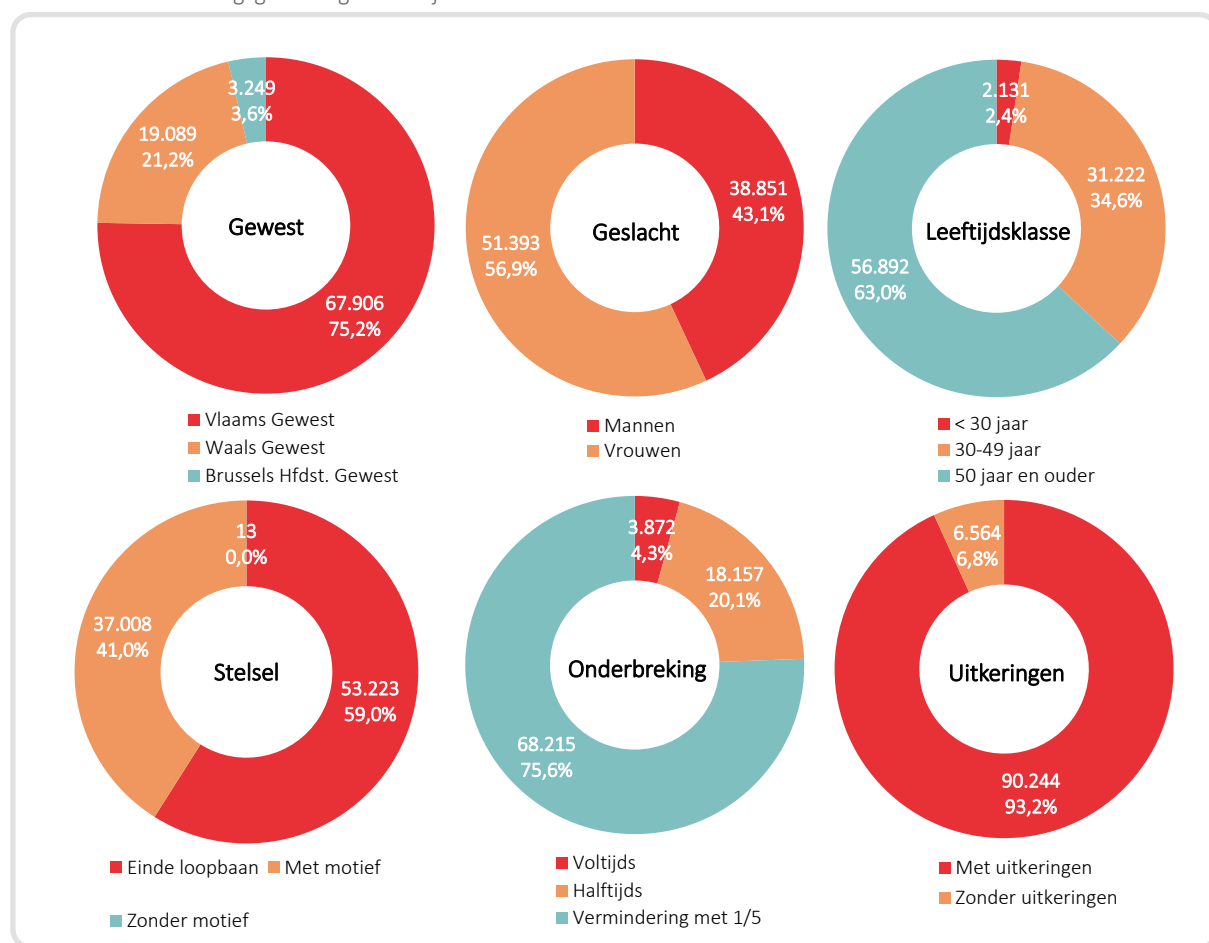
Het tijdskrediet zonder motief, afgeschaft sinds 1 april 2017, blijft van toepassing op alle eerste aanvragen en aanvragen om verlenging waarvoor de werkgever een schriftelijke kennisgeving heeft ontvangen vóór 1 april 2017. Dit verklaart de daling van 63,2% ten voordele van het aantal uitkeringsgerechtigden met motief. Ook het aantal werknemers met tijdskrediet zonder uitkeringen daalt om dezelfde reden: in T1 2022 zijn er gemiddeld nog slechts 6.564 werknemers per maand.

Ten opzichte van T1 2018 zien we een daling van 20,8% van de uitkeringstrekkers in tijdskrediet.

Wanneer we de verdeling voor T1 2022 bekijken volgens de beschreven profielkenmerken, stellen we vast dat 75,2% van de uitkeringsgerechtigden uit het Vlaams Gewest komt, 63,0% ouder is dan 50 jaar, 59,0% zich in een stelsel eindeloopbaan bevindt, 75,6% een vermindering van de arbeidstijd met 1/5 verkiest en 93,2% een onderbrekingsuitkering geniet. De vrouwen zijn in de meerderheid met een aandeel 56,9%.

Vanaf 1 juli 2020 werd corona-tijdskrediet ingevoerd om de economische moeilijkheden door de coronacrisis het hoofd te bieden. Het is enkel bedoeld voor werknemers die werken bij een werkgever van wie de onderneming is erkend als in herstructurering of in moeilijkheden. Het betreft een gedeeltelijke onderbreking (halftijds of 1 vijfde) met een minimumduur van 1 maand en een maximumduur van 6 maanden. In T1 2022 waren er in dit kader maandelijks gemiddeld 127 betalingen.

Grafiek 29
Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdskrediet

6.3

Thematische verloven

Tabel 25
Evolutie van het aantal gerechtigden met een thematisch verlof

	T1 2018	T1 2021	T1 2022	Evol. T1 2018 - T1 2022	Evol. T1 2021 - T1 2022
Gewest					
Vlaams Gewest	60.056	70.048	76.383	+27,2%	+9,0%
Waals Gewest	19.070	22.652	23.833	+25,0%	+5,2%
Brussels Hfdst. Gewest	4.354	4.433	4.659	+7,0%	+5,1%
Geslacht					
Mannen	24.933	31.596	35.000	+40,4%	+10,8%
Vrouwen	58.546	65.537	69.876	+19,4%	+6,6%
Leeftijd					
< 30 jaar	10.051	9.159	8.894	-11,5%	-2,9%
30 - 49 jaar	60.190	72.990	79.243	+31,7%	+8,6%
50 jaar of meer	13.239	14.983	16.739	+26,4%	+11,7%
Stelsel					
Ouderschapsverlof	64.144	77.381	83.498	+30,2%	+7,9%
Medische bijstand	18.958	19.359	20.797	+9,7%	+7,4%
Palliatieve zorgen	378	325	347	-8,2%	+6,7%
Mantelzorg	0	67	233	-	+250,0%
Onderbreking					
Voltijds	10.261	9.418	10.990	+7,1%	+16,7%
Halftijds	18.792	20.744	23.083	+22,8%	+11,3%
Vermindering met 1/5	54.427	55.879	56.027	+2,9%	+0,3%
Vermindering met 1/10	0	11.092	14.775	-	+33,2%
Totaal	83.480	97.133	104.875	+25,6%	+8,0%
Zonder uitkeringen	6.029	5.346	4.948	-17,9%	-7,4%
Totaal	89.508	102.479	109.824	+22,7%	+7,2%

De vier vormen van thematisch verlof - namelijk het ouderschapsverlof, het verlof voor medische bijstand, het palliatief verlof en het verlof voor mantelzorg - zijn zowel in de private als in de openbare sector van toepassing. Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van die stelsels stijgt in T1 2022 met 8,0% op jaarbasis (+7.743 eenheden). Het aantal thematische verloven zonder uitkeringen is gedaald met 7,4% in vergelijking met T1 2021.

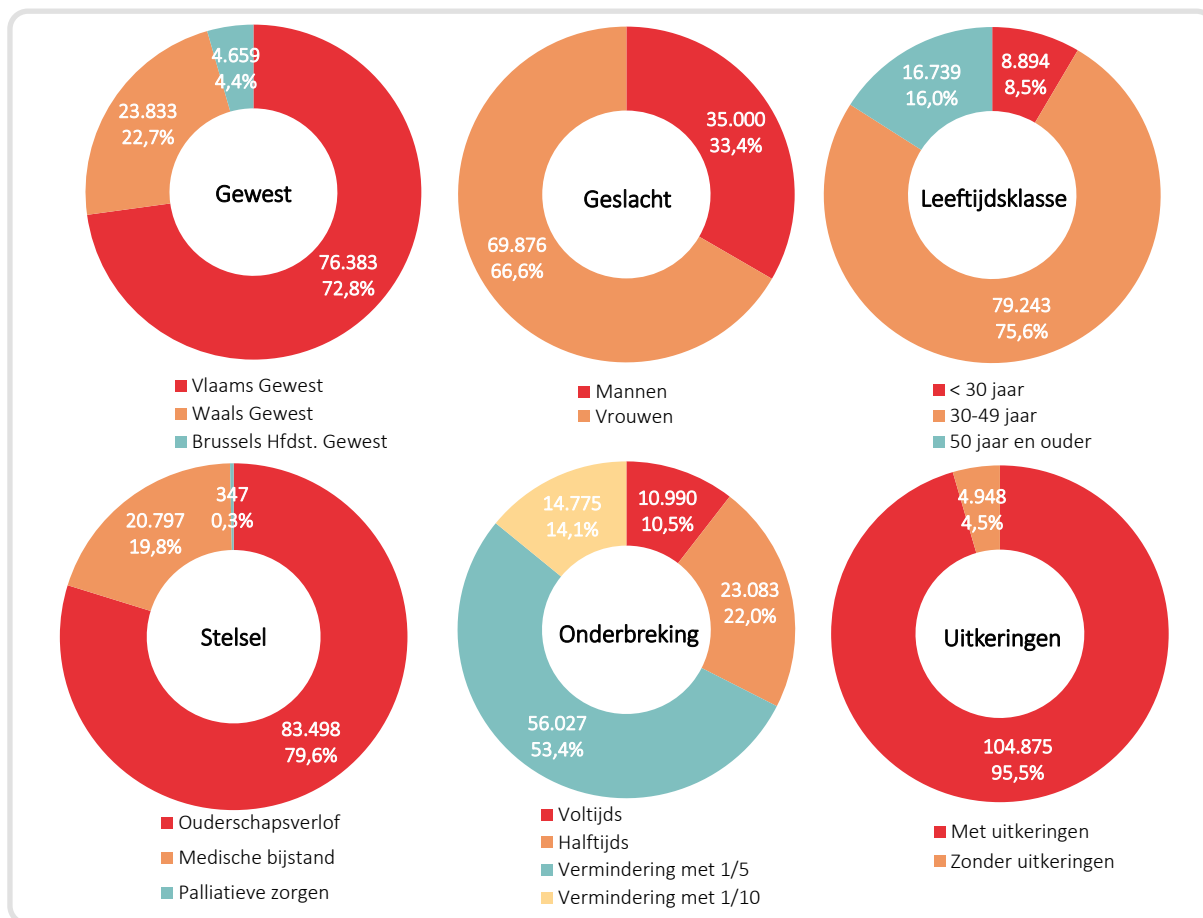
De stijging op jaarbasis van de thematische verloven met uitkeringen doet zich in alle gewesten voor en voor beide geslachten. De stijging is het grootst bij de mannen (+10,8% in vergelijking met +6,6% bij de vrouwen). Bij alle vier vormen van thematisch verlof is er een stijging op jaarbasis. Wanneer we naar het regime van de onderbreking gaan kijken, zien we dat het aantal uitkeringsgerechtigden met een voltijdse onderbreking op jaarbasis stijgt met 16,7%. Voor de halftijdse onderbreking bedraagt de stijging 11,3%.

De vermindering met 1/10de neemt sterk toe met 33,2%. Wat leeftijd betreft zien we een daling bij de leeftijdsklasse minder dan 30 jaar. Bij de overige leeftijdsklassen is er een stijging.

Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof is afkomstig uit het Vlaams Gewest (72,8%) en het gaat vooral om verminderingen van de arbeidstijd met 1/5 (53,4%). Volgens leeftijdsklasse valt de oververtegenwoordiging op van het aantal uitkeringsgerechtigden van 30-49 jaar (75,6%). Dit laat zich verklaren door het grote relatieve belang van het ouderschapsverlof (79,6%), waarvoor deze leeftijdsklasse als de voornaamste doelgroep kan gelden. Ten slotte gaat het ook om een uitgesproken meerderheid van vrouwelijke uitkeringsgerechtigden (66,6%).

Grafiek 30

Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof

Sinds juni 2019 is het mogelijk om in het kader van ouderschapsverlof de werktijd ook te onderbreken met 1/10 van de werktijd. In T1 2022 hebben 14.775 werknemers hun werktijd vermindert met 1/10.

Op 1 oktober 2019 trad het verlof voor erkende mantelzorgers in werking. Het is vanaf september 2020 mogelijk deze vorm van thematische verloven aan te vragen. In T1 2022 waren er maandelijks gemiddeld 233 betalingen.

Vanaf 1 mei 2020 tot en met 30 september 2020 is tijdelijk het corona-ouderschapsverlof ingevoerd. Hiermee werd beoogd de organisatie van kinderopvang voor werkende ouders bij sluiting van de school of crèche te verhelpen.

6.4

Loopbaanonderbreking

Tabel 26
Evolutie van het aantal gerechtigden op loopbaanonderbreking: totaal

	T1 2018	T1 2021	T1 2022	Evol. T1 2018 - T1 2022	Evol. T1 2021 - T1 2022
Entiteiten					
Federale	12.343	9.431	9.003	-27,1%	-4,5%
Gefedereerde	49.173	34.890	29.705	-39,6%	-14,9%
Gewest					
Vlaams Gewest	40.937	24.156	18.310	-55,3%	-24,2%
Waals Gewest	17.877	17.644	17.973	+0,5%	+1,9%
Brussels Hfdst. Gewest	2.702	2.520	2.425	-10,3%	-3,8%
Geslacht					
Mannen	17.945	12.909	11.356	-36,7%	-12,0%
Vrouwen	43.570	31.412	27.351	-37,2%	-12,9%
Leeftijd					
< 30 jaar	839	406	418	-50,2%	+3,0%
30 - 49 jaar	13.392	9.114	7.971	-40,5%	-12,5%
50 jaar of meer	47.284	34.802	30.319	-35,9%	-12,9%
Stelsel					
Einde loopbaan	42.707	30.914	27.274	-36,1%	-11,8%
Algemeen stelsel (vermindering)	16.607	11.574	9.394	-43,4%	-18,8%
Volledig	2.202	1.834	2.039	-7,4%	+11,2%
Onderbreking					
Voltijds	2.202	1.834	2.039	-7,4%	+11,2%
Halftijds	24.866	17.157	14.745	-40,7%	-14,1%
Vermindering met 1/5	32.157	23.762	20.616	-35,9%	-13,2%
Andere	2.291	1.568	1.307	-43,0%	-16,7%
Totaal	61.516	44.321	38.708	-37,1%	-12,7%
Zonder uitkeringen	1.132	980	869	-23,2%	-11,3%
Totaal	62.648	45.301	39.577	-36,8%	-12,6%

De evolutie van de loopbaanonderbreking in zijn geheel wordt beïnvloed door de evoluties in de gefedereerde entiteiten. In dat licht is het met name relevant de invoering te vermelden van het zogenaamde zorgkrediet voor personeelsleden van de Vlaamse openbare sector vanaf 2 september 2016, nadat de bevoegdheid voor deze materie in het kader van de Zesde Staatshervorming is overgeheveld naar het gewestelijk niveau.

Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking daalt in T1 2022 met 12,7% op jaarbasis, wat overeenkomt met een afname van 5.613 uitkeringen per maand. Het aantal onderbrekingen zonder uitkeringen daalde met 11,3%.

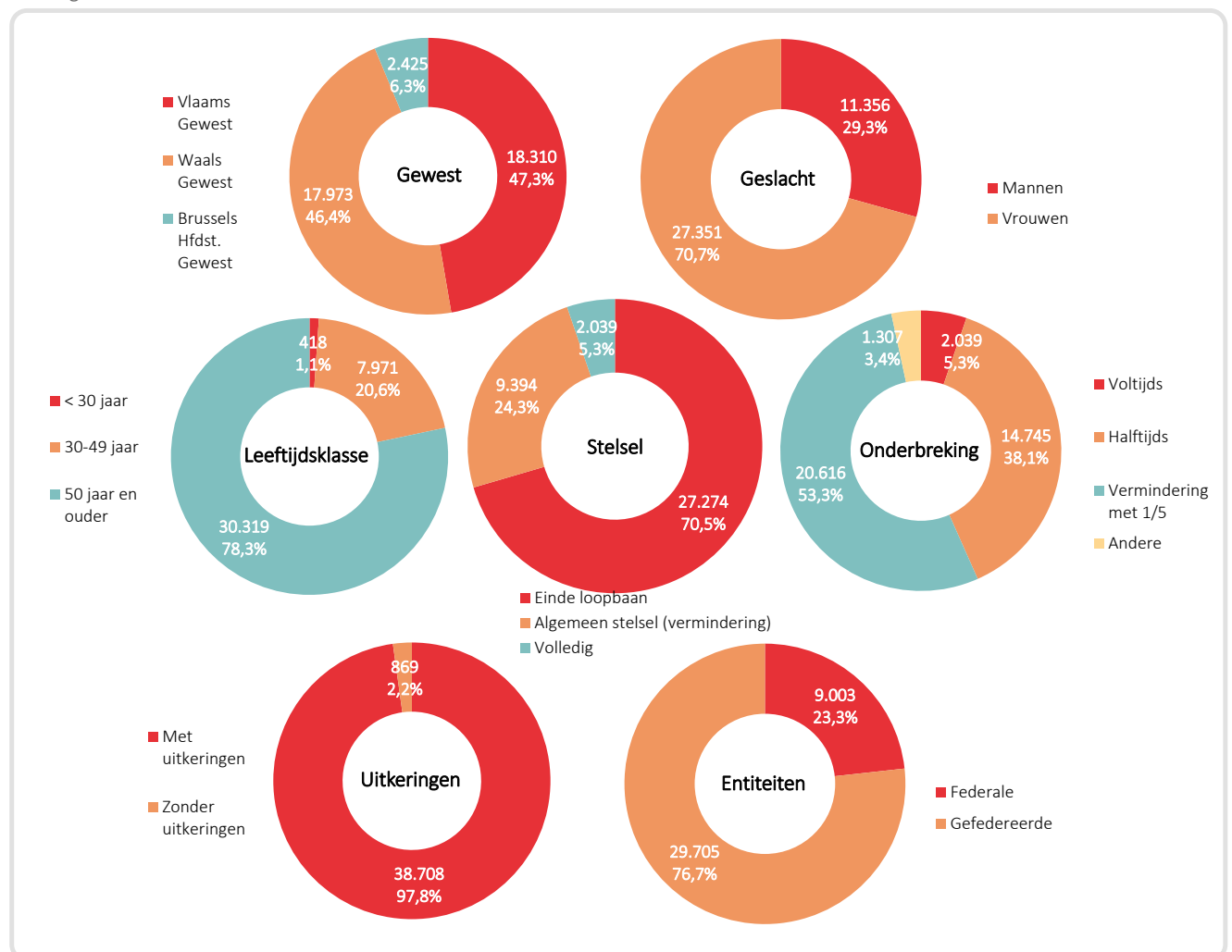
De afname van het aantal uitkeringsgerechtigden op jaarbasis doet zich in elk van de geschetste profielsegmenten voor. Ze is het sterkst in het Vlaams Gewest (-24,2%), in de overige gewesten blijft het aantal vrij stabiel. De gefedereerde entiteiten kennen een grotere daling dan de federale entiteiten. Ze dalen met respectievelijk 14,9% en 4,5%.

Ten opzichte van T1 2018 zien we een sterke daling van het aantal onderbrekingsuitkeringen met 37,1%. De daling is het grootst in het Vlaams Gewest (-55,3%) ten gevolge van de invoering van het zorgkrediet. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een daling met 10,3%. In het Waals Gewest blijft het aantal onderbrekingsuitkeringen vrij stabiel (+0,5%).

Wanneer we de verhoudingen van de uitkeringsgerechtigden bekijken volgens leeftijdsklasse en stelsel, valt het op dat het grotendeels gaat om 50-plus-sers (78,3% van de gevallen), vaak in een stelsel eindeloopbaan (70,5% van de gevallen). Iets meer dan de helft van de gevallen betreft een onderbreking met 1/5 (53,3%). Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden zijn vrouwen (70,7%).

Grafiek 31

Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking: totaal

6.5

Verdeling van alle onderbrekingsstelsels samen volgens motief

Tabel 27

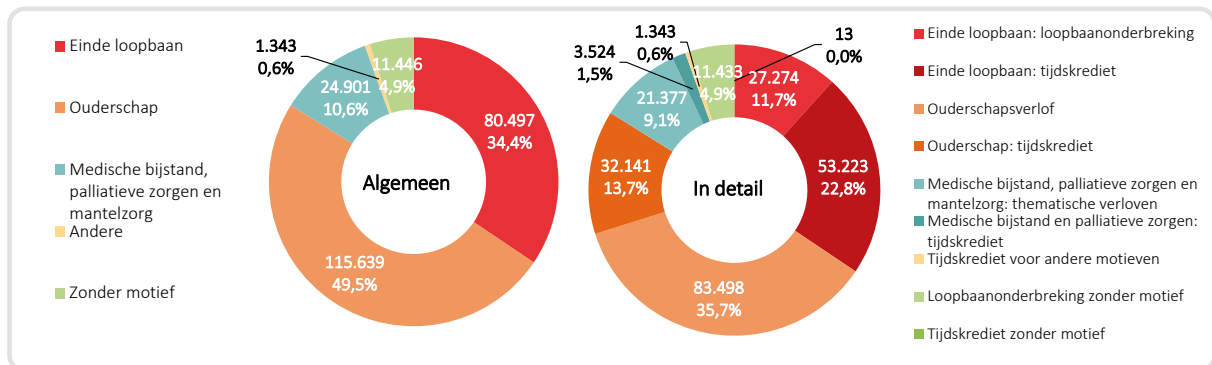
Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen

	T1 2018	T1 2021	T1 2022	Evol. T1 2018 - T1 2022	Evol. T1 2021 - T1 2022
Einde loopbaan	110.521	88.443	80.497	-27,2%	-9,0%
Loopbaanonderbreking	42.707	30.914	27.274	-36,1%	-11,8%
Tijdscrediet	67.814	57.529	53.223	-21,5%	-7,5%
Ouderschap	95.063	111.138	115.639	+21,6%	+4,1%
Thematisch verlof	64.144	77.381	83.498	+30,2%	+7,9%
Tijdscrediet	30.919	33.757	32.141	+4,0%	-4,8%
Medische bijstand, palliatieve zorgen en mantelzorg	21.996	23.267	24.901	+13,2%	+7,0%
Thematische verlopen	19.336	19.751	21.377	+10,6%	+8,2%
Tijdscrediet	2.660	3.515	3.524	+32,5%	+0,2%
Andere					
Tijdscrediet voor andere motieven	1.135	1.282	1.343	+18,3%	+4,7%
Zonder motief	30.202	13.443	11.446	-62,1%	-14,9%
Loopbaanonderbreking	18.809	13.407	11.433	-39,2%	-14,7%
Tijdscrediet	11.393	35	13	-99,9%	-63,2%
Totaal	258.916	237.573	233.826	-9,7%	-1,6%

Hoewel het tijdscrediet, het thematisch verlof en de loopbaanonderbreking drie verschillende stelsels uitmaken, bestaat er doorheen de drie stelsels een zekere overlap wat betreft de motieven waarvoor een werknemer een bepaalde onderbreking kan kiezen. Zo bestaat er zowel in het tijdscrediet als in de loopbaanonderbreking een eindeloopbaanstelsel. Sinds het ontstaan van het tijdscrediet met motief, kan men binnen dit stelsel bovendien een extra recht krijgen om prestaties volledig of gedeeltelijk te onderbreken voor gelijkaardige motieven als die van de thematische verlopen. (Dat recht kan men krijgen bovenop het recht op thematische verlof. De toegangsvoorwaarden voor tijdscrediet met motief zijn wel anders dan die voor de thematische verlopen: leeftijd van het kind voor wie de onderbreking kan worden gevraagd, anciënniteit bij de werkgever, bestaan van een cao voor een volledige of halftijdse onderbreking, enz.). De onderbrekingsuitkering voor thematisch verlof is wel hoger dan de uitkering voor tijdscrediet met motief. Voor de loopbaanonderbreking zijn geen motieven gespecificeerd.

Wanneer we doorheen de drie stelsels de verhoudingen van het aantal uitkeringsgerechtigden bekijken volgens motief, zien we hoe het merendeel van de onderbrekingen betrekking heeft op een motief i.v.m. ouderschap (49,5%). Dit aandeel is iets hoger dan voor de onderbrekingen in het kader van een eindeloopbaanstelsel (34,4%). Alle overige motieven (incl. de niet-gespecificeerde motieven) maken samen slechts 16,1% uit van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Grafiek 32
Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels
samen

Algemeen overzicht

Tabel 28
Algemeen overzicht van de groepen uitkeringstrekkers

	T1 2018	T1 2021	T1 2022	Evol. T1 2018 - T1 2022	Evol. T1 2021 - T1 2022
Vergoede werklozen	467.771	379.189	324.292	-30,7%	-14,5%
<i>Werkzoekenden</i>	369.026	350.713	305.116	-17,3%	-13,0%
<i>Niet-werkzoekenden</i>	98.745	28.476	19.175	-80,6%	-32,7%
Tijdelijke werkloosheid, verwante uitkeringen en verloven	141.501	457.249	274.897	+94,3%	-39,9%
Deeltijdse werknemers	37.335	32.963	31.398	-15,9%	-4,7%
Werk- en activeringsmaatregelen	64.167	43.446	42.026	-34,5%	-3,3%
Vrijstellingen van IWZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	39.938	36.127	33.130	-17,0%	-8,3%
Tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematische verloven	258.916	237.579	233.827	-9,7%	-1,6%
<i>Tijdskrediet</i>	113.921	96.125	90.244	-20,8%	-6,1%
<i>Loopbaanonderbreking</i>	61.516	44.321	38.708	-37,1%	-12,7%
<i>Thematische verloven</i>	83.480	97.133	104.875	+25,6%	+8,0%
Andere	3.424	2.103	1.555	-54,6%	-26,1%
<i>Eenheidsstatuut</i>	3.097	1.947	1.423	-54,1%	-26,9%
<i>Overige</i>	327	156	132	-59,7%	-15,6%
Algemeen totaal	1.013.052	1.188.656	941.124	-7,1%	-20,8%

Tabel 28 biedt een algemeen overzicht van de groepen RVA-uitkeringstrekkers die in de voorgaande hoofdstukken aan bod kwamen. Het totaal van de uitkeringstrekkers is in T1 2022 met 20,8% gedaald op jaarbasis. Het aantal vergoede werklozen daalt met 14,5% op jaarbasis. De werkzoekenden kennen een daling met 13,0%. Bij de niet-werkzoekenden noteren we een daling van 32,7%.

Ten opzichte van het eerste trimester van vorig jaar is de groep met tijdelijk werklozen, verwante uitkeringen en verloven gedaald met 39,9%.

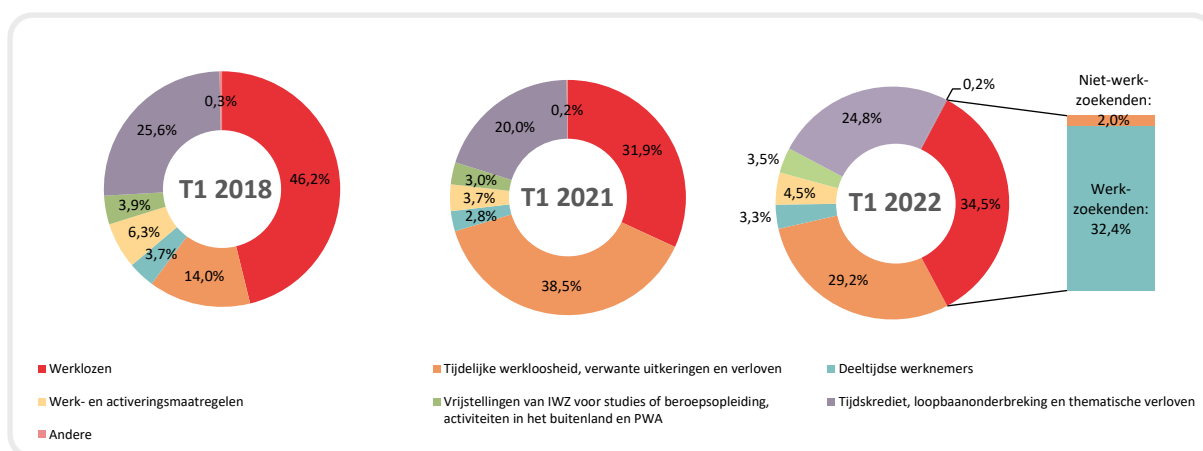
Bij de deeltijdse werknemers is er in het eerste trimester van 2022 een daling op jaarbasis van 4,7%. Voor de groep van de werk- en activeringsmaatregelen stellen we een daling van 3,3% vast.

De groep werknemers met een uitkering voor tijdskrediet, loopbaanonderbreking of voor een thematisch verlof daalt met 1,6%. De grootste daling noteren we voor loopbaanonderbreking (-12,7%), gevolgd door tijdskrediet (-6,1%). Voor thematische verloven noteren we een stijging (+8,0%).

Wanneer we de vergelijking maken met het overeenkomstige trimester van het jaar 2018, zien we een grote afname van het aantal vergoede werklozen (-30,7%), vooral bij de niet-werkzoekenden (-80,6%). Bij de tijdelijk werklozen, verwante uitkeringen en verloven is de stijging ten opzichte van T1 2018 aanzienlijk: +94,3%. De tijdelijke werkloosheid als gevolg van het coronavirus blijft hoog in T1 2022. Daarnaast is er een grote stijging van het aantal werknemers met een thematisch verlof (+25,6%).

Grafiek 33

Evolutie van de onderlinge verhouding van de uitkerings-trekkers

De hierboven geschetste evoluties hebben uiteraard een impact op de verhouding tussen de verschillende uitkeringstrekkers van de RVA.

De vergoede werklozen vormen in T1 2022 met een aandeel van 34,5% de grootste groep, hun belang neemt af met 11,7 procentpunt ten opzichte van het overeenkomstige trimester van 2018. Die daling is zowel toe te schrijven aan de evolutie bij de niet-werkzoekenden (-7,7 procentpunt), maar ook het aandeel van de werkzoekenden nam af (-4,0 procentpunt).

Als gevolg van de coronacrisis is het belang van de groep van de tijdelijk werklozen, verwante uitkeringen en verloven in T1 2022 toegenomen ten opzichte van T1 2018: +15,2 procentpunt. Zij hebben een aandeel van 29,2%.

Het relatief belang van de werk- en activeringsmaatregelen is ten opzichte van T1 2018 afgenomen met 1,8 procentpunt. Het relatief belang van de vrijstellingen is afgenomen met 0,4 procentpunt.

In T1 2022 vertegenwoordigen de werknemers met een uitkering voor tijdskrediet, loopbaanonderbreking of een thematisch verlof 24,8% van de totale groep RVA-gerechtigden. Na de vergoede werklozen vormen zij de derde grootste groep. Ten opzichte van T1 2018 is hun belang afgenomen (-0,8 procentpunt) door de stijging binnen de thematische verloven.

Internationale vergelijking

8.1

Werkloosheidsgraad

Tabel 29

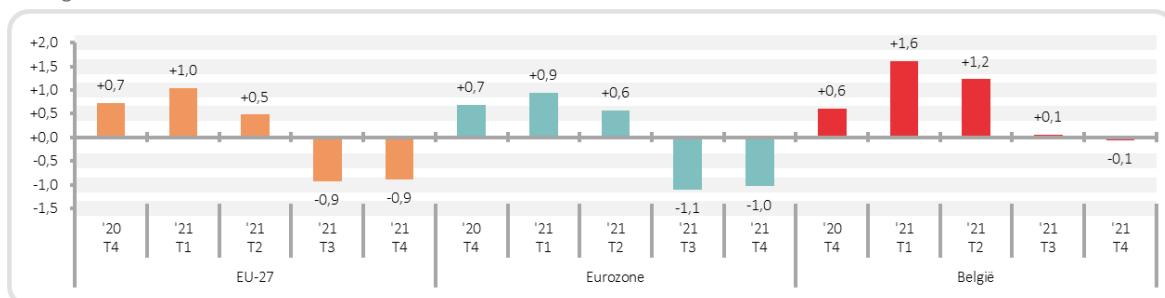
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad

T4	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2017	7,9	8,8	6,4	-	-	-
2018	7,2	8,0	5,8	-0,8	-0,8	-0,7
2019	6,7	7,5	5,2	-1,3	-1,3	-1,2
2020	7,4	8,2	5,8	-0,5	-0,6	-0,6
2021	6,5	7,2	5,8	-1,4	-1,7	-0,7
Evol. 2017-2021	-1,4	-1,7	-0,7			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 34

Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Eurostat, de statistische dienst van de Europese Commissie, publiceert internationaal geharmoniseerde arbeidsmarktstatistieken, gebaseerd op een trimestriële enquête bij een steekproef van de bevolking. Dit laat toe de effecten van verschillen in reglementering te neutraliseren bij het maken van internationale vergelijkingen. Aangezien de data binnen dit hoofdstuk afhankelijk zijn van de publicatiemomenten bij Eurostat, zijn de hier behandelde data met een trimester vertraging beschikbaar.

In T4 2021 bedraagt de Belgische werkloosheidsgraad 5,8%. Dit is 0,7 procentpunten lager dan in T4 2017. Ook de EU-27 heeft met 6,5% een lagere werkloosheidsgraad dan in T4 2017 maar blijft nog steeds 0,7 procentpunt hoger dan het Belgische peil. In T4 2021 is de werkloosheidsgraad in de Eurozone (7,2%) 1,7 procentpunt lager dan in T4 2017.

Met betrekking tot de evolutie van de laatste vijf trimesters zien we dat er sinds T3 2021 een daling op jaarbasis is, die zich verder zet in T4 2021. De daling is het grootst voor de eurozone en het kleinst voor België.

Voor de interpretatie van de data in 2021 is het echter relevant op te merken dat Eurostat vanaf dit jaar een methodologische wijziging heeft doorgevoerd. Aangezien in diverse lidstaten personen langdurig en ononderbroken in een stelsel van tijdelijke werkloosheid zijn terechtgekomen, worden personen die in een dergelijk stelsel minstens 3 maanden onafgebroken het werk hebben neergelegd voortaan geteld als werklozen (i.p.v. als tewerkgesteld of inactief). Dit trekt de werkloosheidspercentages enigszins op t.o.v. de werkwijze in de voorgaande jaren. We kunnen ervan uitgaan dat dit effect groter is voor België, dat een relatief sterk uitgewerkt stelsel voor tijdelijke werkloosheid kent, dan voor de meeste andere Europese landen.

8.2

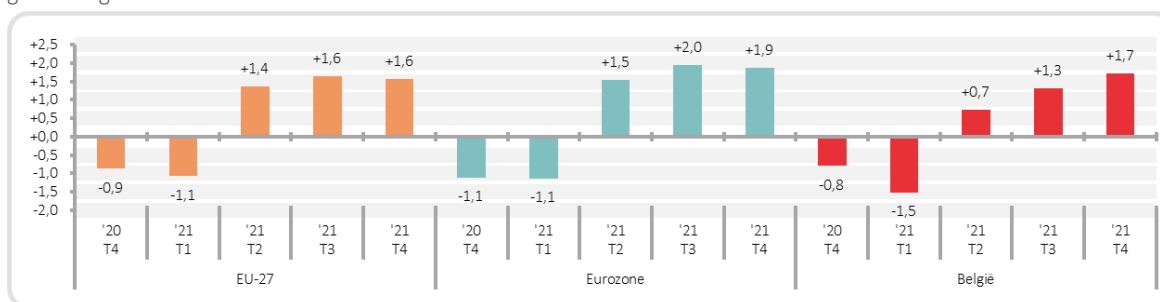
Werkgelegenheidsgraad

Tabel 30
Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

T4	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2017	67,1	66,8	64,1	-	-	-
2018	67,9	67,6	65,2	0,8	0,8	1,0
2019	68,6	68,3	65,3	1,5	1,4	1,1
2020	67,8	67,1	64,5	0,7	0,3	0,3
2021	69,3	69,0	66,2	2,2	2,2	2,0
Evol. 2017-2021	2,2	2,2	2,0			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 35
Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T4 2021 bedroeg de werkgelegenheidsgraad voor België 66,2%. Dat is 2,0% hoger dan in T4 2017. Een gelijkaardige stijging is terug te vinden voor de EU-27 (+2,2 procentpunten) en de eurozone (+2,2 procentpunten). De werkgelegenheidsgraad voor de EU-27 en de eurozone ligt wel hoger dan voor België (respectievelijk 69,3% en 69,0%).

In de laatste drie trimesters zien we op jaarbasis een stijging van de werkgelegenheidsgraad.

8.3

Inactiviteitsgraad

Tabel 31

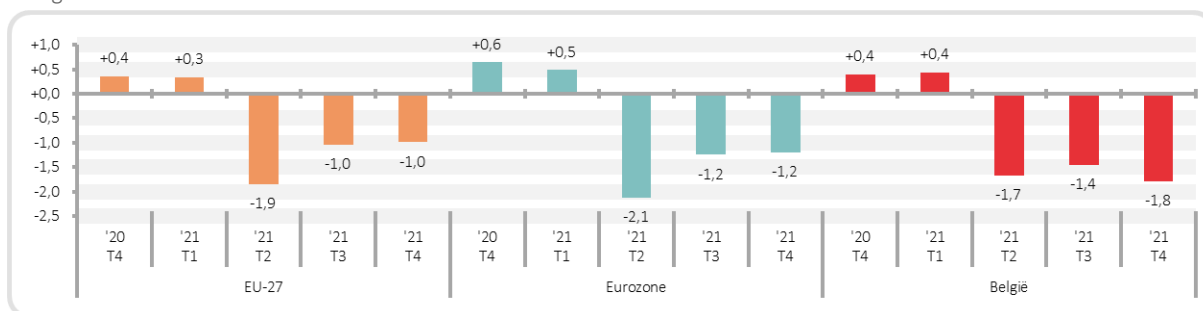
Geharmoniseerde inactiviteitsgraad

T4	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2017	27,1	26,7	31,4	-	-	-
2018	26,8	26,4	30,8	-0,3	-0,2	-0,6
2019	26,5	26,2	31,1	-0,7	-0,5	-0,3
2020	26,8	26,8	31,5	-0,3	0,2	0,1
2021	25,8	25,6	29,7	-1,3	-1,0	-1,7
Evol. 2017-2021	-1,3	-1,0	-1,7			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 36

Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T4 2021 bedroeg de inactiviteitsgraad in België 29,7%. De inactiviteitsgraad daalde met -1,7 procentpunten ten opzichte van het T4 2017.

Voor de Europese Unie en de eurozone is de daling iets kleiner dan voor België. De inactiviteitsgraad in de Europese Unie en de eurozone ligt respectievelijke 1,3 en 1,0 procentpunten lager dan T4 2017. De inactiviteitsgraad blijft in België hoger dan in de eurozone en de Europese Unie.

Vanaf T2 2021 is er een daling van de inactiviteitsgraad voor België, de EU-27 en de eurozone.

Grafiek 37

Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Ten slotte vergelijken we de verhoudingen van de groepen werkenden, werklozen en inactieven⁸. België heeft een hogere inactiviteitsgraad dan de EU-27 en de eurozone. Hierdoor noteren we voor België t.o.v. de totale beroepsbevolking, ondanks een relatief laag percentage werkloosheid, toch een lagere werkgelegenheidsgraad dan voor de EU-27 of de eurozone.

⁸ Terwijl de werkgelegenheidsgraad en de inactiviteitsgraad berekend worden ten opzichte van de totale populatie, houden we bij de werkloosheidsgraad enkel rekening met de actieve populatie. In deze grafiek worden de proporties ten opzichte van de totale populatie bekeken, waardoor de percentages voor werkloosheid in deze grafiek verschillen met de werkloosheidsgraad die we eerder hebben besproken.

